

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 18 d'octubre del 1933

SUMARI

A les cinc i dinou minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Sauret al senyor Conseller de Governació relatiu a un assassinat a Balaguer.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

*Prec del senyor Andreu al senyor Conseller de Cultura sobre la negligència d'alguns Mestres tarra-
gonins.*

Resposta del senyor Conseller de Cultura.

*Prec del senyor Vallès i Pujals al senyor Conseller de Justícia i Dret sobre el funcionament dels Tri-
bunals Contenciosos Administratius.*

Prec del senyor Farreres i Duran al senyor Conseller de Justícia i Dret sobre l'usura a Barcelona.

*Prec del senyor Fronjosà al senyor Conseller de Treball sobre les condicions de treball en les mines de
Catalunya.*

Discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret relatiu a la majoria i habilitació d'edat.

Manifestacions del senyor Andreu, per la Comissió.

El senyor Abadal impugna la totalitat del dictamen.

Resposta del senyor Andreu i rectificació del senyor Abadal.

Se suspèn el debat.

*El senyor Conseller d'Agricultura i Economia llegeix quatre Projectes de Llei relatius a: Bases de
cooperació, Mutualitats, Sindicats agrícoles i Cooperació.*

*El senyor Conseller de Cultura llegeix tres Projectes de Llei sobre: Consell de Cultura de la Genera-
litat, l'Institut d'Acció social universitària i escolar de Catalunya, i el Servei d'Arxius, Biblio-
teques, Museus i Patrimoni històric, artístic i científic de Catalunya.*

Ordre del dia per a la sessió de dijous.

Se suspèn la sessió i la Cambra passa a reunir-se en sessió secreta. Són les set del vespre.

S'obre la sessió a les cinc i dinou minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Governació.

Es llegeix i aprovada l'acta de la Sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

Un assassinat a Balaguer

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Sauret.

El Sr. SAURET: Per a fer un prec al senyor Conseller de Governació referent al que va ocórrer a Balaguer la tarda del dia 10 de setembre passat, fet que jo refrescaré ara i que la premsa fins ara l'ha reflexat equivocadament.

El matí del 10 de setembre arribaren a Balaguer set autoòmnibus i bastants cotxes particulars conduint prop de tres cents excursionistes. Aquests excursionistes — aparentment excursionistes alguns d'ells — se n'anaren al Sant Crist de Balaguer, oïren una missa i formats i amb boines carlistes anaren a l'església on executaren els clàssics tocs de corneta del requetè.

Després d'això van fer una excursió a Camarasa. En tornar de Camarasa, els uns es varen quedar a la plaça mentre altres varen anar a fer una visita a l'Església de Santa Maria que està al damunt de Balaguer. Els de la plaça es comporten ja d'una manera provocativa amb paraules i amb gestos que indiquen provenen d'una catadura moral un xic inqualificable.

Els carlins de la plaça, perquè molts d'aquests excursionistes són carlins, són advertits perquè es treguin les boines. Són advertits d'una manera amable, però aquestes maneres no s'adiuen al sentit que tenen de la vida i ells responen ja amb imprecacions darrera de les quals vénen els cops de puny i els bastons enlaire.

Els balaguerins no tenen altres armes que els punys i els bastons que arrebossen, diguem-ne, a l'enemic. Mentrestant, els de Santa Maria, que mentre alguns confessen que van a resar altres diuen que varen fer un acte polític, baixen i no sembla pas que hagin fet un acte pietós, perquè baixen donant crits de visca Hitler, visca la monarquia, i els altres visques clàssics d'aquesta gent.

A la plaça, la baralla es va estenent d'una manera alarmant i s'hi ajunten els que baixen de Santa Maria, i en aquest moment de la seva intervenció cau en sec una persona a terra; és un jove de vint anys, al qual un punyal li ha tocat el cor. Llavors, com és de suposar, la plaça sembla un vertader camp d'Agramant, i en aquell moment en què cau un jove balaguerí, s'esdevé una cosa: l'ardidesa dels balaguerins és superada per l'emoció del moment i si no hagués estat així en aquests moments hauríem de deplorar uns actes luctuosos d'una major importància.

Els balaguerins, aquests balaguerins que la premsa carlista va tractar de feres, fixeu-vos qui-

na mena de feres són, són uns balaguerins que no fan altra cosa que anar als cataus on s'han nens, i en els moments actuals no resta ningú a la Guàrdia civil.

Després d'això s'empresonen seixanta excursionistes, s'alliberen les dones, s'alliberen alguns nens, i en els moments actuals no resta ningú a la presó de Balaguer ni a les altres presons.

(Entra a la Cambra el senyor Conseller de Cultura.)

El resultat del capvespre és tristíssim, una família plora el seu fill, i el poble de Balaguer ha perdut un ciutadà bo com el pa.

Permeti'm el senyor Conseller de Governació que involucri en aquest prec la meua protesta més enèrgica pels fets criminals que resten en la impunitat, però en dir això, s'ha d'aclarir, no hi va cap censura a l'actuació judicial, perquè el Jutge de Balaguer, que és una persona honorable, va obrir totes les portes del Jutjat d'Instrucció perquè es pogués produir el testimoniatge dels balaguerins. El fet no va permetre localitzar l'acció del criminal i malgrat els esforços del Jutge no s'ha pogut empresonar el vertader criminal. Però a part dels fets judicials hi ha l'aspecte de l'ordre públic, perquè, senyor Conseller de Governació, per a fer aquesta excursió no hi havia el corresponent permís del Govern civil. Es veritat que el senyor Governador va imposar una penya de 1,000 pessetes a cada un dels tres cents carlins, però en aquestes altures no podem mirar impassiblement com és possible fer una excursió sense permís, que en aquesta excursió es vagi amb boines i amb distintius provocadors, i dic provocadors perquè quan van anar al Sant Crist el Rector d'allí els va advertir que no baixessin a Balaguer amb les boines per a evitar provocacions.

Ultra l'aspecte judicial hi ha el de l'ordre públic, puix que baixant de Santa Maria varen provocar crits subversius.

Atès això, jo demano al senyor Conseller de Governació que vegi la forma que tingui a les seves mans perquè no puguin passar d'avui endavant aquests actes provocatius perquè ara sembla que és possible que en un moment determinat pugui fer-se una excursió i en aquesta excursió, tranquil·lament, es pugui faltar a tota ètica i a les Lleis de la República, especialment la de l'ordre públic, puix aquestes manifestacions o romeries s'haurien de vigilar d'aprop, perquè a elles s'hi va amb el punyal i l'estoc, i no exagero, ja que el jove que va caure mort fou víctima d'una punyalada i l'altre ferit també té la ferida produïda per un estoc.

Però la cosa no ha acabat aquí. Jo denuncio aquí que la premsa carlista fa un ambient enrarit, i això provocarà una altra diada de dol si no s'evita, perquè ells calumnien i ja parlen d'altres topades, i a aquestes topades en les quals ja es preveu que hi aniran armats. I jo dic, senyor Conseller de Governació, si en una manifestació pacífica, si en una romeria s'hi va amb punyals i amb estocs, a veure què passarà el dia de demà quan vagin a una manifestació armada! I després—ja suposo que no hi haurà mitjà—, però jo he de dir aquí que s'ha de cridar a certa premsa a la refle-

xió i li hem de dir que estan estafant els seus partidaris, perquè sempre els hem sentit a dir que la premsa, la bona premsa que en diuen ells, només ha de servir en quant propagui idees i doctrines, però que no ha de descendir mai a les ignomínies i a les calúmnies, i a ells ara els hem de dir que això no ho acaten, i els ciutadans, molts ciutadans, vivim en aquesta mena d'impunitat que produeix l'home de palla darrera del diari, com en el cas de *El Correu de Lleida*, que el ciutadà vexat quan va al Jutjat, es troba amb un capellà que faria un clown admirable sinó que té un excés de malícia i de mala fe.

Sovint s'ha parlat aquí dels perills feixistes. Algunes vegades s'ha carregat una mica la mà, però altres vegades, generalment, ens ho hem pres una mica a broma. Ara ja tenim a Balaguer l'escarment, ja hi ha un assassinat, un assassinat feixista, un assassinat carlista.

Protesto, doncs, que a Catalunya, senyor Conseller de Governació, que per part de certs elements que estan obligats més a la conservació de l'ordre, retrogradin Catalunya a aquells temps que ja havien d'haver passat, aquells temps de pinxos de taverna amb ganivet, i que la foscor dels carrers dels nostres pobles feia possible que darrera d'una cantonada sortís l'arma traïdora.

La nostra plaça històrica, bellament porxada, que ha estat l'escenari d'una infinitat de lluites cíviques, que han arribat al roig viu, però que no depassaven mai el límit necessari, que sempre eren pacífiques, aquesta nostra gran plaça fa de trist marc a una taca de sang d'un jove generós, en Pujol Pàmies, aquesta taca de sang que els carlins ens han deixat a Balaguer com un rastre i un record del seu passat trist per ella. Res més.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: He d'aprofitar aquest moment per doldre'm, en nom propi i del Govern, dels fets luctuosos que la V. S. ha portat a la Cambra. És trist i és de doldre els fets ocorreguts i pot tenir la seguretat la V. S. que el dia que el Govern de la Generalitat tingui a les seves mans completament traspasada la qüestió de l'ordre públic, no permetrà que per cap sector de cap camp, sigui el que sigui, aquest ordre públic sigui alterat en aquesta forma en què es produeixen vertaders assassinats. Pot tenir la seguretat la V. S. de què per part del Conseller de Governació, ja que no en una forma directa que avui no pot ésser, però en forma moral i amb la força moral que li dóna l'ésser membre del Govern de la Generalitat, prendrà totes les mesures oportunes i farà el requeriment corresponent a les demés autoritats governatives que correspongui perquè aquests fets d'aquesta categoria no tornin a passar. I dic jo això sol: sigui quin sigui l'estament polític o d'altra categoria o d'altra classe que produeixi aquest desordre, és el nostre intent que al carrer sigui sols la força pública qui tingui en absolut el manteniment de l'ordre. Per tant, serà això una política inflexible del Conseller de Governació i del Govern de la Generalitat.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: ¿I els capellans que fan mítings a la trona cada dia?

El Sr. SAURET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Sauret.

El Sr. SAURET: Simplement, per a agrair al senyor Conseller de Governació la resposta que ha fet, naturalment tot dolent-me que encara no tinguem els elements suficients per reprimir aquests fets, perquè tractant-se de la vida dels ciutadans, siguin una resclosa que eviti per sempre tots aquests casos.

El Sr. VALLS I TABERNER: Però vosaltres teniu els governadors que són de l'Esquerra!

El Sr. SAURET: De moment hi ha un mort, senyor Valls.

El Sr. VALLS I TABERNER: I a mi em dol, però no m'agraden aquestes argücies de què es digui que no es té l'ordre públic, perquè els governadors són del mateix Partit d'Esquerra.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Valls: L'ordre de la Cambra incumbeix a la Presidència.

El Sr. VALLS I TABERNER: D'acord, senyor President.

La negligència d'alguns mestres tarragonins

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Senyors Diputats. Per a fer un prec al meu distingit amic el Conseller de Cultura, que si bé sé que no està en la competència d'ells subsanar els fets que vaig a denunciar, perquè s'interessi prop de les autoritats de la República que puguin fer-ho, perquè s'acabi l'estat de coses que tots lamentem.

Durant aquests vuit o deu dies darrers, m'han estat denunciats per deu o dotze Alcaldes i Presidents de Consells locals de Primera ensenyança de l'exprovincia de Tarragona, el fet anormal de què transcorregudes tres o quatre setmanes de la data en què s'havien d'obrir les escoles, no han comparegut els mestres per obrir-les ni s'ha tingut notícia del perquè no compareixien aquells mestres. No saben els senyors Diputats a quin punt en un poble petit on hi ha una sola escola, durant l'estiu els pares només pensen en el moment que torni el mestre a encarregar-se de l'escola, on puguin portar-hi els seus fills i puguin continuar la seva instrucció; i és amentable, en aquests pobles petits, que vegin que ve el dia que s'ha d'inaugurar l'escola i no compareixi el mestre, i és més lamentable que el que denuncio, perquè en alguns casos, segons referències que a mi m'han donat els Presidents del Consells locals de Primera ensenyança, han enviat un i dos oficis a l'Inspector provincial demanant el perquè no anava el mestre a encarregar-se de l'escola, i no han tingut ni l'atenció de contestar aquests oficis ni de dir el perquè, ni el quan, ni el com. Com que aquest estat de coses és lamentable i no pot continuar, els pobles, si no tenen mestre, almenys han de saber en quina data el tindran, perquè no pot estar l'escola tancada indefinidament. És per això que em permeto demanar al senyor Conseller de Cultura de la Generalitat que prengui les mesures que tingui al seu abast i que vagi a les autoritats de la República encarregades d'aquesta matèria aquí dintre de Catalunya, perquè procurin evitar això, i que si els mestres, molts d'ells, han anat a fer cursets o a fer de cursillistes, i altres

estan amb llicència o amb permís, que es busqui la forma de què siguin substituïts, que prou mestres hi ha amb aptitud professional que no saben com guanyar-se la vida i que probablement ben organitzats anirien a substituir aquestes places i no es donaria l'espectacle lamentable de veure que els pobles estan abandonats en aquesta qüestió de l'ensenyament.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Cultura.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Per lamentar amb el meu amic Andreu el que acaba de contar referent a aquestes escoles, a les quals no han comparegut encara els mestres que han de regir-les. Cada vegada que em fan un prec d'aquest ordre, ho aprofito per lamentar-me de la solució, poc feliç, que es va donar a la qüestió de l'ensenyament a Catalunya. Mentre hàgim de viure l'etapa aquesta de l'Estatut, ens trobarem sovint en casos així. No sols ens hi trobarem, sinó que ja ens hi trobem amb molta freqüència. Això ha fet, amic Andreu que, mentre esperem millorar la qüestió de l'ensenyament a Catalunya, el Departament de Cultura hagi seguit la política que ha seguit fins ara, que ha estat veure d'arribar a la constitució d'uns patronats mixtos en els quals tingués una intervenció la Generalitat de Catalunya, per així fer arribar dintre de l'organització de l'ensenyament, a Catalunya, de l'Estat, el que és desig de la Generalitat i de tots els catalans. Jo, però, mentre esperem que funcioni aquest patronat mixt de primer ensenyament, en el qual tindrem representació per a fer-hi sentir la nostra veu i per a portar-hi la nostra orientació; em faré ressò del prec que m'ha fet el meu amic Andreu, prop de les autoritats que hi tenen competència, per a resoldre aquests casos dels quals ell i jo ens lamentem avui, convençut que, en coneixe'ls, els resoldran degudament.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: Per agrair l'atenció que ha tingut el senyor Conseller en contestar el meu prec.

El funcionament dels Tribunals contencioso-administratius

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VAL·LÈS I PUJALS: Senyors Diputats: Simplement, per a anunciar a la Mesa, a la Presidència, una interpellació al senyor Conseller de Justícia i Dret sobre el funcionament dels Tribunals contencioso-administratius. Però, al mateix temps, voldria pregar que, com que un dels capítols d'aquesta interpellació, un dels més importants, haurà d'ésser al retard en què aquests Tribunals contencioso-administratius resolen els recursos plantejats, convindria molt tenir — i per això prego que es demanin aquests antecedents — una relació tramesa pels quatre Tribunals contencioso-administratius de Catalunya dels recursos que hi ha pendants en aquesta data de resolució amb l'any respectiu d'entrada o d'ingrés en cada un dels Tribunals. Si es pot demanar per mitjà de la Mesa o del senyor Conseller aquesta

relació, agrairé que vinguin com a antecedent al debat, per explicar aquesta interpellació en el seu dia.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa trametrà el prec al senyor Conseller de Justícia i Dret.

L'usura a Barcelona

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Farreres i Duran.

El Sr. FARRERES I DURAN: Senyors Diputats: El prec que he de fer, va dirigit especialment, i lamento que causes que ell tenia impensades l'hagin obligat a no ésser a la Cambra, al senyor Conseller de Justícia i Dret. Es tracta senzillament de què en la nostra Constitució Interior de Catalunya, en el seu art. 15 diem: «Queda totalment prohibida la usura».

Entorn d'això, quan era només un projecte de Llei, varen haver-hi en aquesta Cambra autoritzades opinions en pro i en contra de la conveniència de què la nostra Constitució Interna portés aquestes paraules. Jo no vaig dir res, perquè no era dels més indicats; precisament, persones més autoritzades que jo ho varen fer. Però allò que aquell dia era un projecte, ja és Llei a casa nostra, i cal no solament que es compleixi pel fet de què sigui Llei, sinó que tinguem molta cura de pensar que de llavors ençà els usurers sembla que s'hagin decidit a obrar d'una manera més pública.

Jo crec seria necessari que el senyor Conseller de Justícia i Dret, per aquest prec que suposa la Mesa voldrà traslladar-li, aportés al costat d'aquestes paraules de la nostra Constitució Interna una reglamentació, una Llei complementària, que determinés bé on comença i on acaba el delictes d'usura, perquè a Catalunya, i a Barcelona, especialment, ho veureu des de la premsa. — i jo no faig cap retret als diaris, perquè porten l'anunci, ja que més aviat haig d'agrar-los, perquè han fet obrir els ulls — de la manera com es practica l'usura a Catalunya i de la manera tan impúdica com la gent ofereix rendes de 60 ptes. mensuals per 1,000 ptes. de capital invertit.

El Sr. VALLS I TABERNER: Em permet? Això no és usura; és timo.

El Sr. FARRERES I DURAN: Darrera d'això vindrà l'altra part, demostrant com es practica la usura, i llavors el senyor Valls em donarà ocasió a què puntualitzi més.

(Diversos senyors Diputats interrompen a l'orador.)

El Sr. PRESIDENT: Quan sigui una interpellació podran intervenir-hi tots els senyors Diputats. Prego al senyor Farreres i Duran que se canyeixi a l'assumpte del seu prec.

El Sr. FARRERES I DURAN: El senyor Farreres i Duran, senyor President, complirà el que la vostra Presidència ordeni, però té el deure de contestar les observacions que se li adrecin.

Tornem, doncs, sobre aquests anuncis que per un costat vénen a ésser una obertura de compte, sollicitant diner, que, a vegades, és un timo, i, a vegades, és el foment de la usura. Hi ha també l'anunci dels préstecs sobre mobles, sobre

màquines de cosir, sobre màquines d'escriure, sobre pagues de funcionaris, i descomptes especials ja escrits, és una terminologia especial, descomptes de factures i de lletres. Tot això fa descobrir com a Barcelona l'usurer no és aquell tipu clàssic de l'avar, que abans ens havien explicat o havíem llegit; ja és una organització, ve a ésser com un gremi, que ha adoptat els sistemes moderns de treball i que en alguns casos veureu com la tradició familiar va seguint de pares a fills com una tradició d'aristocràcia de la usura a Barcelona, on trobeu noms famosos que es veuen en els grans cercles de la societat de Barcelona, figurant en les juntes, a vegades, més respectables, aparentment, de cercles aristocràtics.

El Sr. FONTBERNAT: Que es diguin.

El Sr. FARRERES I DURAN: No és una interpel·lació, però algun dia podrem dir-ne alguna cosa.

El Sr. TRIES DE BES: Avui, avui!

El Sr. FARRERES I DURAN: Els precs tenen una limitació, senyor Tries; vull de totes maneres citar-vos una especialitat, la dels prestamistes de mobles que burlen la Llei d'aquesta manera tan descarada: comencen burlant el concepte d'usura perquè la primera cosa que fan és bastir un *tinglado* legal entorn de les seves operacions. Si voleu només agafant aquests anuncis i anant a qualsevol prestamista d'aquests trobareu que si no us coneix o no ha vist la vostra fotografia en el diari, si sabeu fer el paper, trobareu que la primera cosa que us diu: sobre aquests mobles que tenen un valor de 5,000 pessetes, per exemple, us en deixaré 1,000 pessetes de les quals ja en descomptarà els interessos que acostumen a ésser del 5 per 100 mensual; llavors us demanen els rebuts, us fa signar les factures i es limita a simular una nova venda a terminis i cada un d'aquells terminis és una amortització d'aquell deute, i si es deixa de satisfer un termini, es queda amb els mobles que moltes vegades són fruit de l'estalvi d'una família que ha aconseguit comprar-los i passa un moment d'angoixa en què necessita uns diners. Igual s'esdevé amb les màquines de cosir, en què demanen el rebut i a la pobra dona que viu del seu treball l'usurer se li queda el rebut de la màquina, deixa d'ésser-ne propietària perquè no té cap títol que ho acrediti.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Els de la possessió.

El Sr. FARRERES I DURAN: Li fan signar un contracte de venda, simula un contracte de venda a terminis i sembla que l'operació comença llavors, i el senyor usurer que havia montat el *tinglado*...

El Sr. TRIES DE BES: Això és un delictes, avui; des del desembre de l'any passat; ja fa un any.

El Sr. FARRERES I DURAN: Per això tinc el sentiment d'haver-ho de denunciar.

El Sr. LLUHÍ: Però és millor denunciar-ho al Jutjat de guàrdia; aquí és perdre el temps.

El Sr. TRIES DE BES: Al Jutjat de guàrdia!

El Sr. FARRERES I DURAN: Al Jutjat de guàrdia podria portar-hi una denúncia concreta, però hi ha una organització vastíssima que cal descobrir en tots els detalls.

El Sr. VALLS I TABERNER: Al Fiscal.

El Sr. PRESIDENT: Segueixi i concretí el prec, senyor Farreres.

El Sr. FARRERES I DURAN: Els molesta potser molt que parlem d'usura, perquè encara estan pendants en el Jutjat 14 una sèrie de problemes referents a això i malgrat això no van endavant, estan paralitzats. Hi ha casos concrets que recordareu haver llegit a la premsa, el cas d'aquell notari i dels senyors Lluís Ayant i Jordà i Garcia Nieto, que eren processats i segueixen processats encara, i aquests senyors varen fer senzillament aquell *timo* clàssic amb intervenció notarial signant el Notari un pagament que no s'havia fet i oferint després 75,000 pessetes per l'arranjament de l'assumpte, que era un menor al qual havien deixat diners a compte d'una herència i els béns del qual encara estan intervinguts per aquests usurers. (*Diversos senyors Diputats interrompen l'orador.*)

El Sr. PRESIDENT: En aquest cas ja hi ha usura i corrupció de menors. (*Rialles.*) Segueixi, el senyor Farreres, i concretí la pregunta, perquè hi dona més aviat el to d'una interpel·lació.

El Sr. FARRERES I DURAN: Procuraré cenyir-me, senyor President, però l'assumpte té una importància tan greu que jo podria citar alguns d'aquests especialistes que es dediquen a operacions d'aquesta classe, que avancen diners als funcionaris i després els hi embarguen la paga.

El Sr. TRIES DE BES: Nosaltres no hi podem fer res, senyor Farreres, com no sigui anar a assaltar les cases que es dediquen a aquests negocis. (*Rumors.*)

El Sr. FARRERES I DURAN: Es pot definir i buscar figures de delictes que es concretin; per un cantó el delictes d'usura; per l'altre cantó, senyors Diputats, en aquells que encara no està estructurada una Llei en què es determina casos concrets que malgrat el bastiment que porten legal són usura pel sol fet que encara que estipulen un interès legal han armat tot un *tinglado* que permet senzillament beneficiar-se el que presten quantitats superiors a l'interès legal.

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar, per explicar el *timo de les misses*. (*Rialles.*) (*Entra a la Cambra el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.*)

El Sr. ROVIRA I ROURE: (*S'adreça al senyor Farreres.*) ¿Que ja coneix la V. S. l'Estatut de Catalunya?

El Sr. FARRERES I DURAN: En començar he esmentat l'art. 15 de l'Estatut; però la V. S. no havia entrat encara o dormia.

El Sr. PRESIDENT: No contesti a les interrupcions, senyor Farreres i Duran.

El Sr. FARRERES I DURAN: Si aquesta cosa es dona per un costat i per l'altre costat ens trobem que encara no s'ha fet una funció a fons per a descobrir tots els casos de funcionament d'aquestes cases a Barcelona, jo no tinc més que demanar que es posi guàrdia a això, a aquesta gent que ja actua en els periòdics amb tot l'impudor, anunciant una pila d'operacions, l'interès de les quals passa del 60 per 100, pel que es veu a primera vista que no són lícites, que

són interessos usuraris, i aleshores es faci una Llei complementària al costat d'aquest art. 5.e que permeti saber on comença i on acaba l'usura i que poguem aleshores acoplar tots aquells antecedents que ens puguin fer veure clares coses que s'han descobert, però que constitueixen encara un problema tèrbol, unit això amb una funció de sanejament, policíaca, judicial, com vulgueu dir-li, però que permeti acabar amb què aquesta gent es pugui sostenir i fent que no pugui caure damunt de l'estalvi de Catalunya, com a aus famolenques que es vénen a burlar d'un dels nostres preceptes constitucionals.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa trametrà el prec del senyor Farreres i Duran al senyor Conseller corresponent.

Les condicions de treball en les mines catalanes

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Senyors Diputats: Jo volia dirigir un prec al senyor Conseller de Treball, que no m'estranya, per la feina que pesa en aquests moments al seu damunt, que no es pugui trobar a la Cambra; però confio amb què la Presidència tindrà l'amabilitat de trametre-li aquest prec meu.

Tots vosaltres debeu saber que els miners de carbó d'Astúries, fa dues setmanes que aconseguiren l'aprovació d'unes bases de treball en les quals, entre altres coses, hi havia una nova fórmula per als casos d'accident de treball, hi havia la jubilació a una edat determinada o a uns anys de treball a les mines, hi havien els orfanats, en fi, hi havia una pila de millores de caràcter moral i material que situaven el treball a les mines en un pla d'humanitat que no tenia abans. L'altruisme dels companys d'Astúries, va fer que aquestes bases no fossin solament beneficioses per a ells, sinó que en les negociacions que portaren amb les empreses minaires d'Astúries varen fer que per la intervenció de la Federació de miners d'Espanya, afecta a la Unió General de Treballadors, que aquestes bases haguessin d'ésser aplicades a totes les mines, sense excepció, de carbó d'Espanya.

I aquí estem. Jo no sé si els propietaris de les mines de carbó de Catalunya s'han donat compte de l'existència d'aquestes noves bases de treball, perquè a Figols, senyors Diputats, el treball continua tan brutal, tan esgotador, com ho era abans de l'aprovació d'aquestes bases. Si alguns senyors Diputats han tingut ocasió de veure el sistema de treball a les galeries d'aquestes mines, hauran vist que és una cosa espavoridora. El mineral el treuen arrossegats els miners per terra, com unes bèsties, i després d'aquelles bases aprovades, continua subsistint un sistema de pagaments intolerable i que jo denuncio a la Cambra demanant al senyor Conseller de Treball que hi posi remei d'una manera fulminant i ràpida, perquè hi han miners a les mines de carbó de Figols als quals se'ls hi deuen tres quinzenes, atenant que els sous que cobren, encara que jo els puc dir d'una manera precisa, exacte, sense por a ésser desmentit, que estan molt per de sota dels jornals convinguts en aquestes bases ara fa poc temps aprovades.

Això, per una part; això és el que m'ha fet aixecar-me a parlar, reivindicant el dret d'aquests companys miners de carbó de Catalunya i que d'una ma-

nera especialíssima demano a la Presidència que ho trameti al senyor Conseller de Treball. Per altra part hi ha a Catalunya una característica minaire que és única a Espanya: són les mines de sals potàssiques. Aquestes mines estan ben instal·lades; a les galeries s'hi treballa, no diré amb comoditat, perquè no s'hi pot treballar per la naturalesa del producte mateix que extreuen, però l'home no està en una posició forçada com es troba en les mines de carbó. Però aquests companys d'aquestes comarques de Súria fins a Cardona, han estat un quant temps enverinats per aquesta mena d'epidèmia que jo no sé d'on ha sortit, que en diuen el *comunismo libertario*, i aquests pobres companys nostres, confiant en què un dia de bon humor, a les cinc del matí, s'implantaria en algun Ajuntament de cinc-centes persones i que aleshores se'ls hi resoldrien tots els problemes de la vida, han tingut completament descuidats els immediats, i així es troben que en aquests moments, pel que fa referència a condicions morals, de treball i de seguretat futura, es troben completament abandonats.

Jo demano al senyor Conseller de Treball a veure si hi hauria manera de trobar una fórmula de fer participar a aquests companys miners de Súria en les millores obtingudes per als miners de carbó de tot Espanya, perquè si esperen que els hi vingui el *comunismo libertario* en tenen per estona de treballar en les condicions en què avui ho fan, i és un deure de solidaritat humana que respecte d'aquelles persones que no procuren per elles, nosaltres, almenys, hi procurem una mica. A veure, doncs, si hi ha manera de què participin d'aquelles millores que han vingut per als miners de Catalunya, precisament per mitjà dels miners de fora de Catalunya; a veure si en podem fer participar a aquests companys que treballen a les mines de sals potàssiques de les comarques catalanes. Perquè tingueu en compte que encara que les instal·lacions de les mines de sals potàssiques són en l'ordre tècnic més bones que en les mines de carbó, el treball en les sals potàssiques és molt més esgotador, més antihigiènic i ataca més la salut que no el treball a les mines de carbó. Tots sabem que els miners de sals potàssiques passat un temps relativament curt de treballar a la mina, perden el gust del paladar, i en lloc de fer ús dels consells mèdics, acostumats potser a menjar que els hi agrada sentir-los, s'aficionen a menjar i begudes que els hi desfan l'organisme, perquè quan ja estan acostumats al treball que realitzen destrueixen aquest sentit del gust, i abonen encara la seva enfermetat amb menjar picants, amb menjar forts i amb begudes ben espirituoses, i resulta d'aquesta manera que al cap d'uns anys de treballar a les mines de sals potàssiques són veritables desferres humanes, primer pel treball de les mines i després perquè amb la seva in-consciència han contribuït a destruir-se l'organisme.

La segona part, doncs, del meu prec, és que miri si li és possible al senyor Conseller de Treball trobar la fórmula fent extensives aquestes millores obtingudes pels obrers miners de carbó d'Espanya, als obrers miners catalans de sals potàssiques. I res més.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa, trametrà el prec de la V. S. al senyor Conseller de Treball.

Discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, relatiu a la Majoria i habilitació d'edat

El Sr. ANDREU : Demano per parlar.

El Sr. SIMÓ : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ANDREU : Senyors Diputats : Amb aquesta Llei que avui presentem a la consideració de la Cambra, de majoria i habilitació d'edat, podríem dir que el Parlament de Catalunya inaugura la tasca de la reconstrucció del nostre Dret civil. Probablement cal fer constar que amb aquesta Llei presentada així isoladament, potser semblarà que alguns dels seus extrems no queden completament concrets i completament delimitats, però hem de tenir en compte, senyors Diputats, que si volguéssim presentar tot un projecte de Codi civil per anar a la codificació del nostre Dret, fóra una tasca llarguíssima i que no sabríem potser quan podríem arribar-hi. En canvi, legislant parcialment, anant estructurant poc a poc el nostre Dret, vindrà un dia en què podrem unificar i codificar tota aquesta Llei relacionant-la en allò que calgui per poder tenir ja el nostre Dret civil català, d'una manera ordenada i completa.

Però, mentrestant, subsistiran totes les altres Lleis que no modifiqui la present Llei, i tot allò que sembla a primera vista que no pot quedar completament concret i completament lligat, ho és en la realitat, per quan subsisteix tot l'altre Dret que fa referència a aquesta.

En aquesta Llei era una aspiració del senyor Conseller de Justícia, el senyor Coromines, avui absent d'aquesta Cambra en compliment del seu deure, de veure si hi hauria la possibilitat d'arribar a un criteri d'unitat perquè la primera Llei civil que sortís d'aquest Parlament fos votada per tots els grups que el componen, i, per tant, per totes les representacions del poble català. Intentada, amb totes les explicacions donades pel senyor Conseller aquesta unitat de criteri, no ha estat possible, probablement, pels arguments que donaran les altres fraccions de la Cambra, quan facin ús de la paraula en el torn de totalitat o en la discussió de l'articulat d'aquest Projecte de Llei. Però, sí que cal fer constar que la Comissió en començar la discussió d'aquesta Llei, està disposada a recollir totes aquelles suggerències que estimi que poden aclarir, que poden millorar el dictamen. No és una idea de presentar aquesta Llei aquí, mantenir-la íntegrament i col·locar-se en una actitud irreductible davant de les manifestacions i de les indicacions que puguin fer els altres companys de la Cambra. La Comissió estudiarà i reflexionarà damunt de totes les indicacions que se li facin pels diferents grups, i procurarà acceptar allò que cregui convenient i que no modifiqui el seu criteri propi, rebutjant tot allò altre que cregui que està equivocat o que, en substància, modifiqui allò que nosaltres creiem que és necessari en aquests moments.

La modificació essencial d'aquesta Llei, és que redueix la edat en què s'arriba a la majoria d'edat, de vint-i-cinc anys a vint-i-un. Nosaltres, per dret foral, si bé a Espanya eren vint-i-tres, a altres regions espanyoles, on hi havia el dret fo-

ral, com a Aragó, eren als vint, Catalunya tenia una edat, vint-i-cinc anys, en què s'entrava a la majoria d'edat. Indubtablement, que en la forma amb què avui es viu, amb els corrents moderns del Dret, en aquest aspecte Catalunya anava endarrerida. La pròpia legislació mercantil, Dret posterior al Dret civil espanyol, en això ja estableix una majoria d'edat mercantil, molt més aviat que als vint-i-cinc anys. Cal fer veure la sèrie de qüestions i complicacions que comportava aquest període llarguíssim en què es podia entrar a l'emancipació, una espècie de majoria d'edat relativa, condicionada i controlada des dels divuit anys als vint-i-cinc. Aquest període d'emancipació que es podia viure, de set anys, era excessivament llarg. Per causes que no són del cas explicar avui, i que moltes d'elles potser no tinguin una justificació concreta, tots els països del món havien anat a reduir aquesta edat, aquest moment de la vida en què es passa a la majoria d'edat. En el centre d'Europa, països on la formació espiritual dels homes no és tan ràpida com aquí, hem vist i veiem que la majoria d'edat és un període més curt que a aquí, a Catalunya. França, Itàlia, Suïssa, i, no cal dir-ho, Rússia, en tots aquests llocs la majoria d'edat és inferior als vint-i-cinc anys, i nosaltres hem cregut que en anar a legislar sobre aquesta matèria, agafar els vint-i-un anys, tot i acceptant aquests corrents moderns que accepten tots els països del món, era també el que més s'adiu a les característiques i temperament de tots nosaltres.

Aquestes són, essencialment, les raons que ens han portat a fer aquesta Llei. Jo celebri, en la condició d'advocat que tinc, a més de la de Parlamentari, que aquesta Llei enceti aquest tema del nostre Dret civil català, tan interessant i tant important per a nosaltres. Jo avui he de fer constar la satisfacció i el goig, que crec que comparteix tota la Cambra, de poder discutir i poder legislar sobre aquesta matèria. Jo no faig referència a allò que cada un pot pensar, però és indubtable que tota la Cambra ha de tenir una satisfacció que el nostre Parlament català pugui començar a discutir una Llei que legisli sobre aquest Dret civil català, que malhauradament per nosaltres tant de temps havia hagut d'estar sense tocar-se'n ni una sola ratlla.

El Sr. VALLS I TABERNER : El que sentim és que sigui amb tan retard.

El Sr. ANDREU : Pot pensar que jo ho sento com la V. S.

El Sr. ABADAL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL : Senyors Diputats : Efectivament, com ha dit el President de la Comissió de Justícia i Dret, des del moment en què quedà aprovat l'Estatut nostre, i quedà constituït aquest Parlament, tenim nosaltres l'absoluta facultat de legislar en matèria civil, sense que hi hagués el més petit impediment perquè després del primer moment de constituït el Parlament, poguéssim entrar ja nosaltres a legislar en matèria civil. Era absolut el precepte de l'Estatut ; no s'havia en això de fer res que depengués de la Comissió de Traspàs de Serveis ; la facultat del Parlament

català era absoluta i podia des del primer moment començar a legislar ja en matèria civil. Nosaltres varem provar des del primer moment a veure si aconseguíem que hi hagués per part del Parlament ja un inici d'aquesta legislació civil en aquelles matèries que nosaltres enteníem que era més indispensable i urgent, que la legislació en aquesta matèria o en aquest ordre de la legislació civil. La nostra proposició de Llei no va tenir sort; dorm encara a la Comissió, perquè sembla que el Govern no creu convenient establir-la, i hem passat així deu mesos sense que nosaltres fésim ús d'aquella atribució preciosa que ens havien donat de què legisléssim dintre de l'esfera civil.

Ha vingut a l'últim un dels projectes referents a aquesta legislació civil, i és aquest Projecte de Llei presentat pel Govern de la Generalitat, referent a la minoria i habilitació d'edat. Jo començo per preguntar-me: Es que realment era aquest el punt més necessari i més indispensable amb el qual nosaltres encetéssim la nostra facultat de legislació civil, el d'un punt, no diré insignificant, perquè en matèria de Dret civil no hi ha res insignificant, però sí amb un punt en el qual nosaltres no teníem una diferenciació que fos tan extraordinària i que afectés tan fonamentalment les nostres institucions i a la nostra manera de veure i practicar el Dret?

¿No hi ha, per exemple, tota la qüestió de béns de matrimoni, qüestió en la qual hi han aquelles circumstàncies essencialíssimes, al meu entendre, de tornar a la dona la independència a tot el que es refereix al seu matrimoni, que ens han llevat les Lleis castelles? ¿No hi ha la qüestió de les successions, en la qual hi ha hagut més intromissions de les Lleis castelles dintre de la legislació civil catalana i que han desfet completament la manera com nosaltres véiem i establíem la manera de succeir-se els uns en els altres, tan en les testades com en les intestades? Jo crec que, efectivament, per aquests punts en què tant i tant estan involucrades la seva naturalesa mateixa amb l'esperit del nostre poble en les diferenciacions de legislació que hi han, era per on havia de començar el nostre Parlament, encara que amb retard comencessin a legislar respecte a l'ordre civil del dret català.

Però deixem això de banda, encara que, crec, que no són consideracions inútils, perquè considero que és urgent que dintre d'aquelles esferes anem immediatament a aquesta legislació. El fet és que a la fi ha vingut un Projecte de Llei; i jo tinc de dir que no l'ha acompanyat la fortuna, perquè ha vingut un Projecte de Llei en una forma tan fragmentària, que, al meu entendre, és impossible que amb coneixement de causa i amb seguretat de fer una cosa que pugui ésser permanent i lligada a totes les altres Institucions del nostre dret, nosaltres vinguem a aprovar aquest Projecte de Llei. Es tracta únicament de la majoria i habilitació d'edat; i jo dic que en aquest com en altres punts, la legislació civil no és una cosa que es pugui establir d'una manera tan fragmentària com aquí s'estableix, prenent únicament com a principi d'aquesta legislació civil, per regu-

lar-la independentment de tot l'altre. No. Les Institucions de dret civil formen sempre una cosa orgànica i s'ha d'anar a l'establiment de tot el que es refereix a cada una de les Institucions del dret, de manera que els organismes siguin totals, estiguin articulats i estiguin ben lligats els uns als altres.

No és que jo vulgui — com semblava indicar el senyor Andreu — que hàgim d'esperar nosaltres a legislar portant aquí tot el Projecte del nostre Codi civil. No, no. Indubtablement estem en situació d'anar de pressa en aquestes qüestions, que no en va s'ha estat treballant i estudiant aquests assumptes durant molts anys i ara ens poden ésser molt útils aquests estudis i podem comptar amb material per legislar. Però no és això el que volem, no. El menys que podem demanar, el menys que he de demanar és que cada Institució vingui de manera que sigui el tot orgànic d'aquella mateixa Institució. I per donar alguns exemples i mostres, per fer una demostració de com, efectivament, aquest Projecte de Llei, al meu entendre, tal com ve no pot aprovar-se, no hi ha més que examinar-lo i així veurem com cau per ell mateix, perquè li falta aquell lligam, aquella articulació, aquella organització a què es refereix la Institució de dret que vol regular.

Jo comprendria que haguéssiu portat aquí, ja que no altres coses les quals, jo crec, més necessàries, les més indispensables i urgents, que posin la mà en la nostra legislació, com són aquelles a què abans m'he referit. Jo comprenc que haguéssiu portat aquí un projecte que ens permetés veure quines relacions hi han en certs casos entre unes persones i altres per ordenar aquestes relacions de manera que no hi hagués ni contradicció en el dia de demà i així podríem fer una part del cos del nostre dret. I si no volíeu això, el menys que podíeu fer era que s'articulés tot el referent a la minoria i habilitació d'edat en el que es refereix a la tutela, en el referent a la pàtria potestat, que al fi i al cap la majoria d'edat, no és més que un període de la vida en el qual una persona es desprèn de les facultats que altres tenen sobre ell. De manera que el primer que s'ha de fer és estudiar la manera i forma com aquestes limitacions s'han de fer per saber l'ocasió i circumstàncies en què han d'acabar aquestes limitacions.

(Ocupa la Presidència l'honorable Vice-president primer, senyor Jaume Serra i Hünter.)

Jo crec que en aquesta matèria de legislació no s'ha d'anar amb principis generals i abstraccions; i podrien dir-ne que el que fins ara hem dit vénen a ésser gairebé principis generals i abstraccions. Nosaltres volem fugir d'aquest terreny, i volem anar a l'examen d'alguns punts dels quals resulta amb evidència això que s'ha dit.

Ens trobem amb un Projecte de Llei, en el qual, per exemple, tenim un art. 3.º que diu que poden ésser habilitats d'edat, amb la capacitat i restriccions que expressen els arts. 9.º i 10, els que han complert els divuit anys. Bé, i més enllà d'aquest article, he vist un altre en el qual es parla de la curatella. I jo pregunto: ¿Es que es pensa, ja que després quan vingui el projecte referent a la menor edat, es tornarà a restablir la

curatela amb diferència a la tutela? Si o no? Perquè si aleshores es torna a restablir la curatela, ja sabem que aquesta va a representar una habilitació d'edat que es dóna a les persones que han arribat a la pubertat. I també sabem que la habilitació d'edat ha vingut en les legislacions quan ha desaparegut la curatela, diferències que són necessàries, perquè no és igual un menor de catorze anys que un que en tingui divuit, dinou o vint: si bé aquesta habilitació és per donar majors facultats als que estaven subjectes a la tutela. I, ¿com es lligarà el dia de demà aquesta habilitació d'edat en els casos en què vingui un altre projecte de curatela?

I anem seguint, i veiem com en el Projecte hi ha l'art. 4.º que diu: «Poden concedir l'habilitació:

1.ª El pare o la mare que exerceixi l'autoritat paterna.

2.ª El Consell de tutela.»

Bé: ¿Que està ja resolt que continuarem amb el Consell de tutela?

En fi, que ens trobem en un Projecte de Llei fragmentari, i en cada moment que ens trobem en un article d'aquest Projecte de Llei, ens trobem en la impossibilitat de formar judici respecte al mateix, perquè està lligat a altres Lleis que han de venir i no sabem el que aquestes Lleis diran.

Si almenys haguéssiu presentat la totalitat del que es refereix a la majoria d'edat, a la minoria d'edat, a la tutela i a la curatela, en cas que hi sigui, podríem examinar-ho i discutir-ho amb perfecte coneixement de causa, però ara manquen unes bases per a poder-ho fer.

Això és, realment, tan especial i tan concret dintre d'aquestes coses, que ja a l'art. 1.º de la Llei hi ha un precepte que, posat en un Projecte fragmentari com aquest, resulta un xic irregular i fora del cas, perquè en rigor no hauria d'estar en un Projecte fragmentari sinó que hauria d'ésser principi general de la Llei, i és aquest: «Són majors d'edat: Primer. — Els que han complert els vint-i-un anys». No parlo d'això que fa referència a l'edat perquè em proposo fer-ho en discutir-se l'article en forma d'esmenes o vots particulars. Però diu després: «Segon. — Els que havent-ne complert divuit anys contrauen matrimoni. Per comput dels anys, el dia del naixement es considerarà sencer». Per què? ¿Unicament per la majoria d'edat? I per la resta de la vida? I per la pubertat? ¿I per les excuses, i per no exercir certs càrrecs com els de tutela o curatela, posem per cas? I per totes les altres coses a què es refereix l'edat? De manera que aquesta manera de presentar les Lleis fragmentàries així, sense presentar-les com correspon a tota institució de Dret, fa que ens trobem en dificultats i que podem trobar-nos amb les fallides que pugui resultar d'això. Perquè llavors, una de dues, o hauríem de treure d'aquest Projecte de Llei, que ja seria una Llei votada, aquest precepte per portar-lo a les idees generals referents a les persones naturals, o bé hauríem de repetir el precepte de Llei en dos o tres casos de la Llei mateixa, la qual cosa porta sempre — com sap el senyor Andreu — pertorbacions en la interpretació de la Llei, quan les coses no es fan en forma de regla general i vénen els

casos d'interpretació que donen lloc les qüestions judicials.

Jo crec que no he d'extendre'm més, perquè amb aquestes paraules he demostrat allò que jo creia impossibilitat absoluta de què nosaltres puguem formar concepte amb aquest Projecte fragmentari del que aquest mateix Projecte fragmentari és, tota vegada que ha d'estar en relació amb tot l'altre que es refereix a la mateixa institució de Dret o almenys en allò que es refereix a la pàtria potestat, la majoria d'edat, la minoria d'edat, la tutela o curatela, si n'hi ha, i llavors ve la majoria d'edat i l'habilitació o el que sigui. Per això jo em limito a demanar, després d'haver impugnat la totalitat del dictamen, a la Comissió que se serveixi retirar aquest Projecte i que se serveixi retirar-lo per discutir-lo quan vingui el que ha d'ésser el complement d'ell, majorment quan sap el senyor Andreu que, segons el senyor Conseller de Justícia i Dret va manifestar, està a punt d'arribar al Govern de la Generalitat el Projecte de la Comissió Jurídica Assessora referent a tot el que s'escau a la minoria d'edat, la tutela, la curatela, i llavors sí que, articulant un Projecte amb els altres Projectes, podem, almenys, formar concepte d'allò que es refereix a aquesta part de la vida que va des de la naixença als 25 anys o al moment en què es declari la majoria d'edat, per a arribar aleshores a una seguretat absoluta per a poder fer el que es cregui més convenient respecte d'aquest dictamen. (*Molt bé, molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: No ha estat per a mi cap sorpresa el que el senyor Abadal ha manifestat a la Cambra, perquè era la tesi que ja havia sostingut a la Comissió en presència del senyor Conseller de Justícia i Dret quan aquest va parlar de portar a la decisió de la Cambra els motius que tenia per a presentar aquest Projecte.

Les coses manifestades tal com ho ha fet el senyor Abadal, podrien semblar estranyes als senyors Diputats i també els podria semblar estrany que una Llei fragmentària es presenti a la Cambra sense que tingui una continuació en la resta que fa referència a la persona i àdhuc al tot orgànic del Dret civil. Però ha tingut per mi un oblit, el senyor Abadal, en no fer referència al procediment que se segueix per a portar a la pràctica aquest treball sobre el Dret civil català. El senyor Conseller de Justícia i Dret va creure necessari nomenar una Comissió Assessora Jurídica, a la qual es va encarregar precisament que fes un Projecte de Codi civil i que anés donant matèria per anar-la discutint al Parlament per tal de realitzar aquesta tasca el més ràpidament possible. Aquesta Comissió no és pas política; es tracta, pel contrari, d'una Comissió completament apolítica i si algun sentit polític té és el d'estar integrada per una majoria de correligionaris de la V. S.

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. ANDREU: Aquesta Comissió Assessora Jurídica, com a primer treball inicial de la tasca que li fou encarregada, porta al senyor Con-

seller de Justícia i Dret aquest Projecte de Llei, aquest Projecte de Llei que iniciava l'obra seva, tot i anunciant que immediatament donaria al Conseller allò que fa referència a la tutela i a la curatela, que és el complement que la V. S. creu indispensable per a discutir això.

Sobre els casos de majoria d'edat i habilitació d'edat, el Conseller de Justícia i Dret va tenir una idea, que era, entenen donar la màxima solennitat a la discussió d'aquesta Llei i en atenció a què era la primera Llei de Dret civil que es feia, del tot apartada de les Lleis polítiques, presentar-la a la Comissió i que es portés al Parlament sense haver-se fet una sola esmena, és a dir, el Projecte íntegre de la Comissió Assessora Jurídica. Fora d'unes lleugeres variants aclaratòries, però que en el fons no modifiquen l'esperit de la Llei, el dictamen que discutim és el propi avant-projecte de la Comissió Assessora Jurídica.

Deia la V. S. en el seu parlament que potser era més necessari haver començat per unes altres matèries, i parlava de les successions testades i intestades i de la qüestió del règim matrimonial. Jo crec, com la V. S., que això és necessari fer-ho, que nosaltres, el Parlament — i en això crec que hi haurà la coincidència absoluta de tots els Partits — volem donar les màximes facilitats perquè s'arribi a la realització d'aquesta obra; però fer responsable al Conseller de Justícia i Dret sobre el retard d'aquests dies, no és just, perquè s'ha cridat el personal que s'ha cregut més tècnic de Catalunya per aquest avant-projecte i aquestes persones han cregut que havien de començar les seves tasques per la Llei presentada aquí, i quan això ho diuen homes doctes en la matèria, creient fer una obra constructiva, el menys que es pot fer és creure que aquesta gent porta una orientació deguda.

Ara bé: la V. S. sap que el senyor Coromines va dir a la Comissió que el que fa referència a la tutela i curatela estarà en mans de la Comissió mentrestant es discutirà aquesta Llei. Mentre es discutirà aquesta Llei, tingui l'absoluta seguretat que amb l'oportunitat suficient perquè les VV. SS. sàpiguem ben bé el que fa referència a aquests dos o tres articles que la V. S. ha indicat aquí que havia de tenir referència posterior al que fos organització de la tutela i de la curatela; per tant, inclús acceptant la teoria de la V. S., que és difícil discutir tota aquesta part sense tenir la que fa referència a l'altra, perquè són dues coses que no sols es complementen sinó que tenen lligam fortíssim, tingui la seguretat la V. S. que mentre discutirem aquest article haurà vingut dintre de la Comissió tot el que fa referència a la tutela i curatela, i, per tant, podria discutir-se aquesta Llei amb tota tranquil·litat sense perjudici de què en venir el dictamen i discutir cada un dels seus articles comprometen el criteri que cadascun de nosaltres puguem tenir sobre allò que s'hagi de fer, respecte de la tutela i curatela, és per tot això que, tot i sentint-ho molt, la Comissió no pot acceptar el requeriment que haveu fet perquè retirés el dictamen i creu que ha de continuar la seva discussió, i si dintre de la discussió del dictamen trobem un article en el sentit que s'ha de saber en el que fa re-

ferència a aquest aspecte, en aquest cas, fóra el moment que la Comissió podria suspendre la discussió d'aquesta Llei. Però, mentrestant entenem que s'ha de seguir amb aquest article esperant arribar al punt que faci referència a aquell assumpte.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: Després de les paraules del senyor President de la Comissió, sento molt que no hi hagi present el senyor Conseller de Justícia i Dret, perquè el senyor President de la Comissió ha portat ja l'assumpte a un punt de vista que ja no és merament jurídic, sinó que és polític.

La Comissió Jurídica Assessora funciona indubtablement dintre de l'esfera merament jurídica; però és el Govern de la Generalitat el qui, rebent les suggeriments que li doni la Comissió Jurídica Assessora, ha de dirigir, ha d'expressar, ha d'indicar, quines són les coses que ell creu que han d'anar endavant o endarrera, en les coses que hi ha a fer. De manera, que no vull dir que la Comissió Jurídica Assessora hagi portat un projecte fragmentari d'una part de la legislació civil, perquè necessàriament el Conseller de Justícia i Dret l'hagi de portar immediatament en aquella mateixa forma al Parlament perquè el Parlament la discuteixi i aprovi. Era el Conseller de Justícia i Dret qui havia de veure si políticament convenia més que anés això conjuntament amb una altra part d'aquestes mateixes institucions. Però a més hi ha una altra cosa, senyor Andreu, i és que segons les notícies que jo tinc, no és que sigui a iniciatives de la Comissió Jurídica Assessora portar aquest Projecte fragmentari de Llei elevat-lo al Govern perquè aquest el porti al Parlament. No, senyor Andreu, és precisament perquè el senyor Conseller de Justícia i Dret va dir a la Comissió Jurídica Assessora que estudiés aquest Projecte fragmentari, que l'elevés immediatament...

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. ABADAL: ... a l'objecte de poder-lo presentar al Parlament, amb l'indicació que tenia tanta pressa que demanava a la Comissió o ponència de la Comissió Jurídica Assessora que es constituís en sessió permanent per a portar immediatament aquest Projecte fragmentari.

Jo he dit que sentia avui haver d'entrar en aquest punt de vista trobant-se absent el senyor Conseller de Justícia i Dret, però no puc deixar de fer algunes consideracions respecte d'aquest assumpte, perquè resulta que la Comissió Jurídica Assessora, en el dia d'avui, amb l'objecte indubtablement lloable — jo no ho negaré — de què es despatxessin aviat els diferents dictamens que se li donessin, va un dia modificar la seva constitució en forma que els Projectes després d'estudiats per una ponència o una sub-comissió no han de passar a l'altra sinó que van directament d'aquesta ponència o sub-comissió a la Generalitat de Catalunya. Això dona per resultat, senyors Diputats, una cosa tan fantàstica com la de què aquest Projecte de majoria d'edat i d'habilitació de dret la fa una de les sub-comissions de la Comissió Jurídica Assessora, i el Projecte de tutela i curatela — que em sembla que no em negareu, després del que he dit, que està íntimament lligat amb això — ho fa una altra de les sub-comissions de la Comissió Juri-

dica Assessora distinta de la que ha fet aquest Projecte de Llei. I jo pregunto: és possible que en aquestes circumstàncies es faci una obra perfecta, tan sols una obra articulada i orgànica dintre de cada una de les institucions de dret de què aquí ens n'hem d'ocupar, i que allò que nosaltres diguem tindrà una transcendència tan extraordinària en tot el que es refereix a les relacions de família, a les relacions de propietat, a les relacions socials, en tot el que més fonament va a perturbar o a ordenar les accions dels nostres conciutadans? Però deixem això perquè és una qüestió d'alta política, de crítica i d'actitud del Govern de la Generalitat, que jo preferiria no haver-hi d'entrar avui, per parlar-ne i discutir-ho el dia que el senyor Conseller de Justícia i Dret estés present. I després del que el senyor Andreu ha dit, jo no sé per què el senyor Andreu no ha acceptat la meua petició de què s'ajornés la discussió d'aquest Projecte de Llei. En el primer article — diu el President de la Comissió — en què hi hagi un lligam amb una altra part del Dret civil, podem aleshores suspendre la discussió esperant que vingui el de tutela i curatela. Bé, però aleshores, què passarà? Com que hem d'harmonitzar aquest Projecte de Llei amb aquell que vindrà, no solament haurem de fer un dictamen completament nou, perquè llavors necessàriament haurem de lligar unes coses amb les altres, sinó que, una de dues, haurem d'aprovar aquest Projecte de Llei o part d'ell, que vindrà a topar i a contraposar-se amb l'altra part del Projecte de Llei que estudiarem, o bé no tindrem més remei que deixar aquest Projecte de Llei per a fer-ne un de nou amb el nou dictamen de la Comissió. Si és així, si és cosa de tants pocs dies com el senyor Conseller de Justícia i Dret ens diu, quin inconvenient hi ha en suspendre — si no vol la paraula retirar — el debat respecte d'això fins que vingui l'altre Projecte i aleshores poder-los estudiar tots dos conjuntament i articular-los tots dos en forma que vingui l'ordenació d'una institució completa i orgànica i que no perdem el temps fent una cosa que el dia de demà pot ésser inútil o pot ésser perjudicial? Jo no hi veig inconvenients; no solament no hi veig inconvenients, sinó que diria al senyor President de la Comissió que sobre la base del seu criteri, en el moment que discutim l'art. 1.er, ens trobarem en aquell punt, a què jo em referia abans, de veure com s'han de computar els anys i com s'ha de computar el dia del naixement, perquè això ja està lligat amb tot el que es refereix a la doctrina general de les persones naturals i, per consegüent, ja aleshores hauríem de suspendre, segons aquest criteri, la discussió d'aquest dictamen esperant que vingués l'altra part a l'objecte de què podem aleshores lligar les dues parts, i sinó en el primer, vindria en el segon o en qualsevol d'aquests. Val més, senyor President de la Comissió, que ja que hem passat deu messos lamentablement sense fer res d'aquelles atribucions que des del primer dia teníem per a regular la nostra legislació civil, esperem ara vuit dies com ens va dir el senyor Conseller de Justícia i Dret, i que llavors fem una feina més ben feta de la que anem a fer si anem a discutir aquest dictamen tan fragmentari, tan microscòpic, en el que es refereix a les qüestions de les persones del Dret civil. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Es suspèn aquest debat.

Lectura d'un Projecte de Llei de Bases de la Cooperació

(El senyor Secretari dóna lectura al següent)

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller d'Agricultura i Economia i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el Conseller d'Agricultura i Economia per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei de Bases de la Cooperació.

Barcelona, 17 d'octubre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller d'Agricultura i Economia, J. Ventosa i Roig.»

(*El senyor Conseller d'Agricultura i Economia passa a ocupar la tribuna de Consellers i dóna lectura al Projecte de Llei, que es publica com a annex a aquest DIARI DE SESSIONS. Passa a la Comissió corresponent.*)

Lectura d'un Projecte de Llei de Mutualitats

(El senyor Secretari llegeix el següent)

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller d'Agricultura i Economia i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el Conseller d'Agricultura i Economia per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei de Mutualitats.

Barcelona, 17 d'octubre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller d'Agricultura i Economia, J. Ventosa i Roig.»

(*Des de la tribuna de Consellers, el senyor Conseller d'Agricultura i Economia llegeix el Projecte de Llei, que es publica com a annex a aquest DIARI DE SESSIONS. Passa a la Comissió corresponent.*)

Lectura d'un Projecte de Llei de Sindicats Agrícoles

(El senyor Secretari llegeix el següent)

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller d'Agricultura i Economia i d'acord amb el Consell,

He resolt:

Autoritzar el Conseller d'Agricultura i Economia per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei de Sindicats Agrícoles.

Barcelona, 17 d'octubre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller d'Agricultura i Economia, J. Ventosa i Roig.»

(*El senyor Conseller d'Agricultura i Economia, des de la tribuna de Consellers, llegeix el Projecte de Llei, que es publica com a annex. Passa a la Comissió corresponent.*)

Ocupa novament la Presidència el senyor Casanovas.)

Lectura d'un Projecte de Llei de Cooperatives*(El senyor Secretari llegeix el següent)*

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller d'Agricultura i Economia i d'acord amb el Consell,

He resolt :

Autoritzar el Conseller d'Agricultura i Economia per a presentar al Parlament un Projecte de Llei de Cooperatives.

Barcelona, 17 d'octubre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller d'Agricultura i Economia, J. Ventosa i Roig.»

(El senyor Conseller d'Agricultura i Economia dóna lectura, des de la tribuna de Consellers, del Projecte de Llei, que es publica com a annex al present DIARI DE SESSIONS. Passa a la Comissió corresponent.)

Lectura del Projecte de Llei del Consell de Cultura de la Generalitat*(El senyor Secretari dóna lectura al següent)*

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell Executiu,

He resolt :

Autoritzar al Conseller de Cultura per a presentar al Parlament el Projecte de Llei del Consell de Cultura de la Generalitat.

Barcelona, 16 d'octubre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller de Cultura, Ventura Gassol.»

(El senyor Conseller de Cultura passa a ocupar la tribuna de Consellers i llegeix el Projecte de Llei, que es publica com a annex a aquest DIARI DE SESSIONS. Passa a la Comissió corresponent.)

Lectura del Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya*(El senyor Secretari llegeix el següent)*

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell Executiu,

He resolt :

Autoritzar el Conseller de Cultura per a presentar al Parlament el Projecte de Llei de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.

Barcelona, 16 d'octubre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller de Cultura, Ventura Gassol.»

(El senyor Conseller de Cultura, des de la tribuna de Consellers, llegeix el Projecte de Llei, que es publica com a annex. Passa a la Comissió corresponent.)

Lectura d'un Projecte de Llei del Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni històric, artístic i científic de Catalunya*(El senyor Secretari llegeix el següent)*

«DECRET

Com a President de la Generalitat, a proposta del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell Executiu,

He resolt :

Autoritzar el Conseller de Cultura per a presentar al Parlament el Projecte de Llei del Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni històric, artístic i científic de Catalunya.

Barcelona, 16 d'octubre del 1933. — Francesc Macià. — El Conseller de Cultura, Ventura Gassol.»

(Des de la Tribuna de Consellers, el senyor Conseller d'Agricultura i Economia dóna lectura al Projecte de Llei, que es publica com a annex en aquest DIARI DE SESSIONS. Passa a la Comissió corresponent.)

ORDRE DEL DIA**per a la sessió de dijous**

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre l'Hospital de Vilafranca.
3. Votació definitiva de la Llei d'ajornament de la data prevista per a la convocatòria d'eleccions municipals.
4. Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, relatiu a la majoria i habilitació d'edat.

(S'aixeca la sessió a les set de la vetlla. La Cambra passa a reunir-se en sessió secreta.)

PARLAMENT DE CATALUNYA

Projecte de Llei de Bases de la Cooperació

AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Una de les facultats reconegudes a Catalunya en el seu Estatut, és la legislació exclusiva i execució de quant es refereix a Cooperatives, Pòsits, Mutualitats i Sindicats Agrícoles. El desenvolupament, cada dia més gran d'aquestes manifestacions de solidaritat humana, la importància econòmica que han assolit en els darrers anys i la influència decisiva que en un pervindre pròxim han de tenir en l'organització de l'Economia Catalana, feien inajornable que el Parlament de Catalunya, dictés Lleis reguladores d'aquestes Institucions que, respectant llur llibertat servís de guiatge a llur expansió ensems que evités possibles abusos.

Per a omplir aquesta necessitat s'anomenà una Comissió integrada per persones especialitzades en les diferents branques de la Cooperació i Mutualisme perquè formulessin els avant-projectes que havien de servir de base de discussió al Parlament.

Tenint en compte els caràcters comuns de les Mutualitats, Cooperatives i Sindicats Agrícoles, ja que totes aquestes associacions fonamentades en la solidaritat es proposen donar satisfacció a necessitats humanes i eliminant tota finalitat lucrativa, milloren al mateix temps la situació econòmica dels seus associats, motiu pel qual eminents tractadistes les han reunit sota la denominació comuna de Cooperatives, cregué l'esmetada Comissió que podien reglamentar-se en una sola Llei bàsica, complementada per apèndixs especials a cada una de les diferents menes de Cooperatives.

Per això els quatre Projectes, que el Govern de la Generalitat ha fet seus, formen un tot orgànic, de la mateixa manera que serà un sol organisme el que vetllarà pel fidel compliment d'aquesta Llei.

En aquest Projecte de Llei segurament s'hi trobaran defectes, però aquests són comuns a totes les Lleis semblants promulgades en diferents països, doncs al legislar sobre organismes vius, s'ha de tenir sempre en compte que cal adaptar-se a la realitat existent millorant-la, sense pretendre canviar de soca a arrel associacions que compten molts anys d'existència, a les quals potser fóra impossible adaptar-se a un nou funcionament sense sofrir danys superiors als avantatges que amb el mateix podrien lograr-se.

Així el caràcter especial dels Sindicats Agrícoles, entitats cooperatives que exerceixen activitats eminentment variables, ha fet necessària la presentació d'un apèndix especial, malgrat estar compresa cada una d'aquestes activitats en el pla general de classificació.

Segurament amb el temps serà indispensable, també, completar la present Llei, amb altres apèndixs que reglamentin el funcionament de determinades Cooperatives, amb més detall, com per exemple són les Cooperatives Escolars.

En la elaboració del Projecte, tot i tenint sempre present les necessitats i característiques especials de la Cooperació a la nostra terra, s'ha tingut present també, les diferents Lleis promulgades en els altres pobles, per recollir i adaptar al nostre, aquells principis que arreu del món són garantia d'èxit. Segurament es notaran molts punts de coincidència, sobretot en el referent a Cooperatives de consumidors, amb la Llei espanyola, però això no ha de sorprendre si hom recorda la intervenció decisiva que els Cooperadors catalans tingueren en la redacció de l'esmentada Llei.

Hom no pretén pas presentar una obra perfecta i tampoc definitiva, ja que de tots els moviments socials, cap com la Cooperació creix amb tanta rapidesa, invadint cada dia nous sectors de l'activitat humana i que, per tant, canviï, sinó en la seva part bàsica, en els seus detalls, la seva estructuració. No hi ha dubte, doncs, que en termes generals podrà complir la finalitat que es proposa.

PROJECTE DE LLEI DE BASES DE LA COOPERACIÓ

COOPERATIVES, SINDICATS AGRÍCOLES I MUTUALITATS

Article 1.º S'entendrà per Societat Cooperativa, Sindicat i Mutualitat als efectes d'aquesta Llei, l'associació de persones naturals o jurídiques que es proposin millorar la situació econòmica i social dels seus components establint una comunitat voluntària, en la qual el servei mutu i la col·laboració pecuniària de tots els membres permetin realitzar la funció que es proposa: Treball, producció, distribució, consum, crèdit, previsió, assegurança o qualsevulla altra mutualitat que tendeixi a millorar les relacions humanes

a posar els interessos collectius per damunt de tota idea de benefici particular i a suprimir tot lucre entre llurs associats i entre aquests i la Societat respectiva.

Les Societats acollides a aquesta Llei seran considerades d'interès públic i tindran plena personalitat jurídica, podent exercir tots els drets i accions que els correspongui de conformitat amb les Lleis i llurs respectius reglaments.

Són condicions legals i necessàries per a totes les Cooperatives, Sindicats i Mutualitats:

1.ª Ésser regides amb plena autonomia dins del legislat pels seus propis estatuts i els acords de l'assemblea general i mantenir una completa neutralitat en política i religió.

2.ª El nombre de socis serà il·limitat i el seu creixement no podrà impedir-ne ni estatutàriament ni de fet.

Podran establir-se mínims d'edat en els Sindicats agrícoles i les Cooperatives mercantils i fixar en els Estatuts el dret per alguns socis a tenir fins un màxim de tres vots segons la importància de les operacions que realitzi en el Sindicat o Cooperativa, sempre, però, amb independència del capital aportat.

3.ª Igualtat del dret de vot per a tots els socis.

4.ª Que cap funció directiva o de gestió estigui vinculada en persona o entitat determinada ni sigui delegada a cap empresa gestora. Ningú no podrà pertànyer a una societat d'aquestes en concepte d'empresari, contractista, soci capitalista o cosa semblant. No podrà haver-hi tampoc accions preferents ni parts de fundador ni cap combinació que tendeixi a assegurar privilegis o avantatges especials a determinades persones o societats, essent nul tot acte o acord contrari a aquesta disposició.

5.ª Que les participacions en el capital social només siguin transferibles entre els socis amb els requisits que es fixin i que d'ésser-los-hi atribuït algun interès aquest tingui un límit prèviament fixat i no mai superior a l'interès legal.

6.ª Que si es distribueixen excedents, es faci el repartiment proporcional a la participació de cada associat en les operacions socials.

Article 2.ª Les Lleis assenyalaran el mínim de socis necessari per a constituir-se en Cooperativa, Mutualitat o Sindicat Agrícola.

Article 3.ª Les Societats Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles podran ésser:

a) Societats de responsabilitat limitada, dels compromisos i obligacions de les quals solament en respon l'haver social.

b) Societats de responsabilitat suplementada, en les quals els socis poden constituir una garantia suplementària amb un màxim que haurà fixat per endavant.

En els Estatuts de les Societats haurà de consignar-se clarament si l'associació es constitueix amb la condició de responsabilitat limitada o suplementada.

Article 4.ª L'ús de la denominació de Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles correspon exclusivament a les Societats classificades com a tals, d'acord amb la present Llei. Cap altra Associació, Societat, Companyia o Establiment no podrà usar com a denominació, sub-títol, rètol, etiqueta, membret, anunci ni document de cap mena la paraula «Cooperativa, Mutualitat o Sin-

dicat Agrícola», ni cap altra en sentit semblant, que pugui donar lloc a confusions.

Article 5.ª Per l'organisme que dependrà del Departament d'Agricultura i Economia i que, en aquesta Llei es determinarà, es portarà el Registre especial de Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles.

Aquestes no podran fer operacions amb terceres persones, mentre no estiguin inscrites al Registre, prèvia aprovació de llurs Estatuts del Departament d'Agricultura i Economia, amb l'informe favorable de l'organisme competent.

Article 6.ª Els majors de setze anys no necessiten l'autorització expressa de llurs pares, tutors o procuradors, ni la dona casada no necessita tampoc llicència del marit per a formar part d'una Cooperativa de responsabilitat limitada, intervenint en les operacions socials i abonar o percebre les quantitats que estatutàriament li corresponguin.

No podran exercir càrrecs directius sense l'autorització dels pares o tutors, els que no gaudeixin de la plenitud dels seus drets civils.

Article 7.ª Els creditors personals dels associats no tindran cap dret sobre els béns de l'associació ni sobre la participació de l'associat en l'haver social per obtenir penyora o pagament del que se'ls debiti.

Unicament podrà sol·licitar-se embargament o execució damunt de les impositcions voluntàries que sobrepassin l'aportació individual estatutària, i la Societat disposarà, per a satisfer les corresponents quantitats dels mateixos terminis de què disposaria si hagués de reintegrar-les a l'associat.

Article 8.ª A totes les entitats hi haurà una Junta directiva formada, almenys, per cinc individus. Serà obligatori el funcionament d'una Comissió d'Inspecció de compres, formada per tres o més individus elegits anualment per la Junta general. La Comissió inspectora podrà convocar per ella mateixa la Junta general per als casos que consideri greus i d'urgència.

En les disposicions legals i particulars de la cooperació es faran constar els casos en què els individus de la Junta Directiva no podran ésser funcionaris de l'Entitat ni actuar a la vegada en la Junta Inspectora.

Article 9.ª Les designacions per a les Juntes o Consells Directius i Comissions especials i tota mena d'autoritzacions i manaments per actuar en nom de la Societat seran revocables per acord de l'Assemblea general, pres almenys per majoria absoluta dels components sense que pugui prevaldre cap pacte en contrari.

Article 10. Les Cooperatives, Sindicats i Mutualitats portaran la seva comptabilitat i els seus Registres d'acord amb les instruccions i models aprovats pel Departament d'Agricultura i Economia, procurant sempre que imperi la major claredat i senzillesa possible per a totes aquelles.

Article 11. En les Cooperatives i Sindicats que tinguin sucursals en diverses localitats, els Estatuts podran autoritzar la celebració d'Assemblees de segon grau en les condicions i amb les limitacions que reglamentàriament s'estableixin.

La mateixa norma regirà per a les Cooperatives

de viles de més de 100,000 habitants, que tinguin més d'una sucursal obrera i comptin amb 200 socis, i per les de Barcelona.

Article 12. Les Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles es podran constituir en forma popular o mercantil segons quina sigui la finalitat que persegueixin.

Són Cooperatives populars les constituïdes per persones naturals i jurídiques amb la finalitat de millorar les condicions de la vida o del treball dels obrers i classes modestes per mitjà de l'actuació econòmica col·lectiva. Les característiques que han de reunir les Cooperatives per tenir aquesta classificació es determinaran en Lleis particulars.

Són Cooperatives mercantils les constituïdes per persones naturals o jurídiques de tota condició que tractin de millorar el rendiment dels seus negocis per mitjà de l'organització del tipus cooperatiu.

Les Cooperatives es classificaran en:

Cooperatives de consumidors.

Cooperatives de Producció i Treball.

Cooperatives de Crèdit.

Cooperatives Mixtes.

Cooperatives de Pesca i Serveis Marítims.

Cooperatives Escolars.

Cooperatives Sanitàries.

Cooperatives Mercantils.

Cooperatives de Previsió i Assegurances (Mutualitats).

Sindicats Agrícoles.

Registre i Classificació

Article 13. Les persones que tractin de constituir una Cooperativa, Mutualitat o Sindicat ho comunicaran al Registre de la Secció de Cooperatives del Departament d'Agricultura i Economia, acompanyant tres còpies dels Reglaments pels quals hagin de regir-se. La comunicació i les còpies dels Reglaments o Estatuts hauran d'ésser subscrits, almenys, per cinc individus majors d'edat, amb expressió de les respectives professions i domicilis, excepte per les Cooperatives Escolars.

Registrats els Estatuts passaran al Consell Superior de la Cooperació per a la seva aprovació i classificació.

Aquest, en el termini d'un mes, assenyalarà les modificacions que s'escaiguin, si hi ha lloc, i ho comunicarà als interessats, perquè les portin a cap. Passat aquest temps, si no ha estat comunicat res, es consideraran aprovats.

S'entendrà per abandonada la petició si els iniciadors deixessin passar més de dos mesos sense trametre els documents degudament corregits.

Article 14. Durant els tres mesos següents a l'aprovació dels Reglaments o Estatuts, podrà celebrar-se la sessió de constitució des de la data de la qual començarà a comptar la duració de la Societat. En l'acta de constitució s'hi consignaran els noms dels membres designats per ocupar els càrrecs de la Junta Directiva.

En el termini de sis dies, es trametrà al Registre una còpia de l'acta de constitució autorit-

zada pel President i el Secretari de l'Assemblea i fent-hi constar el nombre d'assistents.

Article 15. Quan els Estatuts no siguin admesos, i per tant, negada la inscripció al Registre, i quan la classificació provisional o definitiva es cregui equivocada, es podrà recórrer, en el termini de trenta dies, contra l'acord del Consell Superior de la Cooperació, davant del Conseller d'Agricultura i Economia.

Article 16. La inscripció al Registre de Cooperatives serà gratuïta.

Les certificacions que per ell siguin lliurades, es faran en paper comú.

La còpia diligenciada de l'acta de constitució i dels Estatuts amb l'anotació d'inscripció, equivaldrà per a tots els efectes legals a una escriptura pública.

Unions i Federacions

Article 17. Pel millor desenvolupament de llurs activitats, les societats acollides a aquesta Llei podran constituir Federacions locals, comarcals i regionals.

Per a finalitats particulars podran fer-se enteses de caràcter temporal.

En aquestes enteses hi podran entrar les Institucions d'assistència social i les corporacions de caràcter públic.

Cap entitat no podrà pertànyer simultàniament a més d'una unió o Federació que persegueixi la mateixa finalitat.

Article 18. Les Federacions i Empreses se subjectaran a les condicions que assenyala l'article 1.º i tindran totes les prerrogatives establertes en aquesta Llei.

Article 19. En cas d'haver-hi registrades diverses Federacions que persegueixin una mateixa finalitat tindrà representació en el Consell Superior de la Cooperació la de major nombre de components.

Article 20. No podrà formar-se cap Federació amb el propòsit d'actuar amb influència a tot el territori de Catalunya si no compta amb una tercera part de les entitats constituïdes legalment de la seva classe.

Article 21. Quan existeixin diverses Federacions o Unions d'una mateixa activitat seran convocades les que reuneixin les condicions assenyalades en l'article 22 per a procedir a l'elecció del Delegat al Consell Superior de la Cooperació.

Article 22. Per a prendre part a l'elecció seran condicions precises: 1.º Reunir almenys el 20 per 100 de les associacions de la classe corresponent existent a Catalunya. — 2.º Que el valor total d'affers en un any dividit pel nombre de socis doni un coeficient mínim de 100.

Les Mutualitats queden exceptuades de complir amb la base segona de l'article precedent.

Les dades pels càlculs dels coeficients esmentats seran les de l'exercici anterior a l'elecció, practicant el Consell Superior de la Cooperació o el Consell d'Agricultura i Economia quantes investigacions cregui pertinents per a comprovar l'exactitud de les mateixes.

Els vots de cada Federació es computaran pel nombre de socis de les entitats components que estiguin legalment registrades.

Consell Superior de la Cooperació

Article 23. En el termini màxim de dos mesos després d'aprovaada aquesta Llei es constituirà el Consell Superior de la Cooperació, que serà l'organisme encarregat de l'estudi, proposició i difusió de les disposicions legals referents a la Cooperació; fomentar, afavorir i registrar el moviment cooperatiu català; inspeccionar les Cooperatives i tutelar-les quan sigui necessari. El Consell dependrà directament del Departament d'Agricultura i Economia.

El Consell Superior de la Cooperació estarà format per quinze Vocals, un President i el Secretari, com segueix:

El Consell Superior de la Cooperació estarà integrat per representants directes dels organismes superiors, Federacions i Unions, de les entitats acollides a aquesta Llei: Cooperatives de consum, de producció, sanitàries, de Pòsits marítims, Sindicats Agrícoles i Mutualitats i cada una d'aquestes organitzacions delegarà un representant.

Pel parlament de Catalunya seran nomenats dos Diputats per a formar part del Consell.

El Departament de Justícia i Dret de la Generalitat delegarà un funcionari lletrat: Els Departaments de Finances i de Sanitat hi delegaran cada un d'ells un funcionari tècnic.

El Departament d'Agricultura i Economia hi delegarà tres funcionaris tècnics.

La Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu de la Generalitat hi tindrà un representant.

El President del Consell Superior de la Cooperació serà nomenat pel Govern de la Generalitat a proposta del Conseller del Departament d'Agricultura i Economia, lliurement entre les persones que s'hagin distingit pels seus estudis i actuació en la matèria.

Article 24. El Cap del Servei de Cooperació del Departament serà amb caràcter permanent, Secretari del Consell Superior; aquest càrrec tindrà per objecte reunir i coordinar totes les dades i totes les activitats del servei, per a la més perfecta orientació dels components del Consell Superior de la Cooperació.

El Consell es proveirà del personal subaltern necessari, en el Departament d'Agricultura i Economia. Els funcionaris seran nomenats pel Conseller del Departament respectiu: llur nomenament es farà per un temps il·limitat.

Article 25. El representant de les organitzacions federatives actuaran almenys durant un any des de la data de llur designació.

Article 26. El Consell Superior de la Cooperació funcionarà a partir de la seva constitució, per mitjà de reunions periòdiques i mensuals. En la primera d'aquestes reunions es nomenarà una ponència permanent que estarà integrada per un representant de Cooperatives, un de Sindicats Agrícoles i un de Mutualitats i el Cap del Departament de Cooperatives del Departament d'Agricultura i Economia, i el President del Consell. Aquesta ponència exercirà el control del servei i prepararà el treball per a les reunions del ple. En les reunions plenàries del Consell serà exposat tot el que hagi tractat o elaborat la ponència per a ésser discutit, aprovat o rectificat.

Article 27. El Consell Superior de la Coope-

ració tindrà personalitat jurídica pròpia, amb capacitat suficient per a posseir, adquirir i alienar béns, contractar i realitzar els actes que convingui pel compliment del seu comès d'acord amb les Lleis. Per alienar béns immobles necessitarà autorització especial del Govern.

Article 28. El Consell Superior de la Cooperació haurà d'ésser necessàriament reunit:

1.ª Sempre que es tracti de formular o dictaminar alguna disposició de caràcter general que afecti a les entitats.

2.ª En els casos que estableixin les Lleis i llurs reglaments.

Article 29. Els recursos econòmics del Consell Superior de la Cooperació, seran:

1.ª Les quantitats que se li assignin en el Pressupost de la Generalitat.

2.ª Els productes de les seves publicacions i els seus béns en general.

3.ª Les quantitats que rebi en concepte de llegats, subvencions, donatius, quotes, etc.

4.ª L'import de les penyores que imposi per incompliment d'aquesta Llei.

5.ª Qualsevol altre ingrés que sigui autoritzat pel Govern o el Parlament en el seu cas.

Article 30. El Consell Superior de la Cooperació actuarà com a òrgan consultiu dels diversos Departaments de la Generalitat de Catalunya, en totes les matèries que afectin les activitats i interessos de les associacions acollides a aquesta Llei.

Les dependències oficials facilitaran al Consell Superior de la Cooperació totes les dades i informacions que aquest necessiti per al compliment del seu comès.

Article 31. El Consell Superior de la Cooperació manarà fer inspeccions periòdiques a les entitats compreses en aquesta Llei.

Article 32. El Consell Superior de la Cooperació proposarà al Conseller del Departament les disposicions que s'hagin de prendre per a difondre l'ensenyament de la Cooperació en tots els Centres docents de Catalunya i els plans apropiats.

Inspeccions

Article 33. Les entitats seran inspeccionades almenys una vegada cada dos anys sense perjudici de fer les visites extraordinàries que siguin necessàries.

Podrà fer-se la inspecció:

1.ª Per Inspectors especials nomenats pel Conseller a proposta del Consell Superior de la Cooperació.

2.ª Per Inspectors autoritzats per a casos concrets i determinats. Aquests Inspectors hauran d'ésser funcionaris tècnics del Departament d'Agricultura i Economia.

En el cas que sigui necessari per la seva importància podran nomenar-se Comissions Inspectores formades per dos Vocals del Consell Superior de la Cooperació, assistits, si convé, per un funcionari tècnic i administratiu del Departament.

La inspecció serà sempre general per a totes les activitats de l'entitat.

Les organitzacions federatives constituïdes per les associacions acollides a aquesta Llei, que tin-

guin representació en el Consell Superior de la Cooperació tindran facultats d'inspecció sobre les entitats de la seva classe.

Aquesta funció l'exerciran amb l'objecte essencial de corregir els errors, els abusos o les desviacions de les entitats inspeccionades.

Amb aquest objecte s'aplicarà la inspecció al compliment dels Estatuts socials i al funcionament de les obres de solidaritat que tinguin establertes.

Quan aquestes inspeccions es facin per encàrrec del Consell Superior de la Cooperació, aquest assignarà als Inspectors les dietes que corresponguin a les despeses ocasionades pel treball encomanat.

Els Consells directius de les Federacions podran delegar la funció inspectora que els és atribuïda en persones de la seva confiança, les quals actuaran sota la responsabilitat dels mandataris.

Els Inspectors de les Federacions no imposaran penyores, limitant la seva actuació a trametre llur informe al C. S. C.

Article 34. Les persones designades pel Consell Superior per a la inspecció de les Entitats seran conceptuades com autoritats, als efectes de la responsabilitat imputable a qui atenti contra ells, ja sigui en actes de servei o fora d'ells, dimanants d'aquell motiu.

Article 35. La inspecció es farà amb més criteri preventiu que no pas represiu. Els inspectors assessoraran les Entitats inspeccionades en cada cas, ajudant-les a evitar les infraccions.

Article 36. Els Inspectors no podran, sota pena d'exoneració i sense perjudici de les demés a què hi hagi lloc :

1.ª Inspeccionar Entitats de les quals en siguin socis.

2.ª Comunicar a persones els actes de les Entitats que coneguin per raó del seu comès.

3.ª Exercir fora de les funcions públiques, professió lucrativa en afers relacionats amb les societats inspeccionades.

Imposicions de penyores

Article 37. Per a la imposició de sancions es seguiran les normes següents :

1.ª L'Inspector que observi una infracció estendrà la corresponent acta i farà l'oportuna consignació en el llibre de visites.

L'acta inclusiu sense la signatura del representant de l'Entitat visitada, es considerarà com a document provatori dels punts de fet observats per a l'Inspector, salvant demostració en contra.

2.ª L'acta d'infracció es trametrà al Consell Superior de la Cooperació acompanyada d'un ofici amb l'exposició suscita del cas i assenyalant la sanció procedent a judici de l'Inspector.

Es trametrà una còpia de l'acta a l'Entitat per tal de què pugui presentar al Consell Superior de la Cooperació l'escrit de descàrrecs en un termini de quinze dies.

3.ª El Consell farà l'oportú expedient, podrà practicar les comprovacions que estimi necessàries i adoptarà una resolució dintre del termini

de quinze dies, a comptar des del dia que hagi rebut la comunicació de l'Inspector.

La resolució serà notificada a l'entitat interessada per correu certificat o per mitjà de l'Ajuntament.

Article 38. Contra l'acord del C. S. C. es podrà recórrer al Departament d'Agricultura i Economia d'acord amb les normes següents :

1.ª L'entitat penyorada podrà presentar recurs al Departament d'Agricultura i Economia dintre del termini de quinze dies a comptar de la data de notificació de la penyora, amb la prova documental que estimi pertinent.

2.ª No s'admetrà el recurs si no va acompanyat de la còpia literal del document justificatiu d'haver-se dipositat a la Caixa d'Estalvis de la Generalitat o a qualsevol altra Caixa oficialment autoritzada, l'import de la penyora més el 20 per 100.

3.ª Amb el 20 per 100 addicional s'entendran, fins on arribi el seu import, les costes que produïxi el Jutjat municipal, essent d'aplicació els aranzels per a l'exempció de penyores governatives.

4.ª Contra la resolució del Departament no hi haurà lloc a cap altre recurs.

Article 39. En cas de no recórrer l'entitat penyorada tindrà de dipositar directament l'import de la penyora al C. S. C. dintre del termini de temps concedit per a interposar recurs.

Article 40. Quan interposat recurs pel penyorat es conformi tota o en part la penyora proposada, es comunicarà on estigui dipositada per tal que la trametin al C. S. C.

Article 41. Incorreran en penyora de 10 a 100 pessetes les entitats que no trametin el Registre o a la dependència que procedeixi els documents prescrits legalment i les que no facilitin les dades que els siguin demanades per la dependència o el funcionari competents.

Les penyores a imposar seran un mínim de 10 pessetes i un màxim de 1.000.

En cas de reincidència podrà sempre doblar-se la penyora imposada pel primer manament.

En cada Llei particular podran assenyalarse els casos en què hauran d'ésser penyorades les entitats i la quantia de les penyores.

Crèdit

Article 42. El Departament d'Agricultura i Economia de la Generalitat de Catalunya, o per l'organisme de crèdit adequat, podrà fer préstecs a les Societats compreses en aquesta Llei, per un termini no superior a vint anys, l'interès del qual no excedirà d'un 5 per 100.

Podrà garantitzar-se el préstec, amb hipoteca fins al 50 per 100 del valor de les finques o maquinària, amb el valor dels productes amagatzemats fins a la mateixa proporció anterior.

Amb les quantitats que s'acreditin per obres realitzades o gèneres facilitats a corporacions públiques, fins al 75 per 100 de llur valor.

Amb la garantia personal dels socis de l'entitat.

Article 43. Per a la concessió dels préstecs seran necessàries les condicions següents :

Que la Societat sol·licitant porti, almenys, un any de funcionament normal.

Que la Societat tingui esmerçat, amb aplicació exclusiva al pagament de l'obra o de l'adquisició, una tercera part, almenys, del seu import total.

Article 44. El Departament d'Agricultura i Economia podrà concedir primes per a la construcció de locals per als serveis de les entitats populars en les condicions que reglamentàriament es determinin amb analogia a la forma en què es concedeixin a les cases barates.

Article 45. El Departament d'Agricultura i Economia estarà autoritzat per a concedir subvencions no superiors a 5,000 pessetes i per una sola vegada a les Cooperatives populars que portin més de cinc anys de funcionament normal i que passin moments crítics per causes alienes a la voluntat de llurs components.

Article 46. S'autoritza el Departament d'Agricultura i Economia perquè pugui concedir préstecs per un termini no superior a un any i amb garantia per ajudar al desenvolupament de les empreses cooperatives de segon grau que relacionin les de productors amb les de consumidors.

Article 47. El Consell Superior de la Cooperació podrà carregar el tipus d'interès fins a un mig per cent amb destí al fons per a la difusió i el foment de la cultura agrària, cooperatista i mutualista.

Article 48. Totes les peticions de préstecs hauran d'obtenir l'informe favorable del Consell Superior de la Cooperació, el qual haurà d'informar també el conveni que la cooperativa sol·licitant pugui tenir fet sobre la forma, termini i condicions per a completar el pagament.

En l'informe podrà proposar-se que s'imposi alguna clàusula especial que garanteixi els interessos de la Generalitat.

Article 49. Anualment anirà consignada als pressupostos de la Generalitat una quantitat per a concedir donatius i subvencions per a la difusió del cooperativisme.

Modificació i dissolució

Article 50. No serà vàlida cap modificació dels Estatuts si no és anotada al Registre i aprovada pel Consell Superior de la Cooperació.

Si la modificació portés alguna obligació o responsabilitat per als socis, podran retirar-se de l'entitat dintre el termini d'un mes els socis que hagin votat contra la reforma, sense que sigui vàlid cap acord ni pacte en contra i sempre sense perjudici de les responsabilitats contretes amb anterioritat.

Les modificacions dels Estatuts que afectin a la responsabilitat amb terceres persones s'entendran fetes sense perjudici dels compromisos contrets.

Article 51. Les entitats es dissoldran:

Per resolució de l'autoritat competent, d'acord amb la Llei.

Per qualsevol motiu assenyalat en els Estatuts com a dissolució.

Per haver-se reduït el nombre de socis a menys del legalment necessari per a constituir la Societat segons les Lleis i els Estatuts.

Per acord de la Junta General extraordinària, amb les garanties que els Estatuts assenyalin.

Article 52. Quan es dissolgui una Cooperativa, Sindicat o Mutualitat la designació de liquidadors es farà tal com determinin els seus Estatuts. Si passant un mes, a comptar de l'acord de la dissolució, no haguessin començat les operacions o s'interrompessin una vegada començades, a petició d'un nombre de socis que no baixi de la cinquena part del total la proposta del Consell Superior Cooperatiu, el Conseller d'Agricultura i Economia, designarà un o diversos Comissaris encarregats de realitzar, amb la màxima rapidesa, les operacions de liquidació.

Article 53. En liquidar una Cooperativa, Sindicat o Mutualitat no podrà ésser adjudicat a cap soci un valor superior al que li correspondria si ell s'hagués separat de la Societat voluntàriament.

Les quantitats procedents dels fons de reserva obligatoris no podran ésser repartits, en cap cas, entre els socis. Seran adjudicades a l'obra d'ensenyament o d'assistència social que l'assemblea general acordi, seguint les normes que estableixin els estatuts socials.

Totes les quantitats sobre la destinació de les quals no s'hagi pres resolució oportunament i en la deguda forma, seran aplicades al fons per a la difusió i a l'ensenyament de la cooperació.

Article 54. El darrer President de qualsevol entitat, unió o federació que es dissolgui vindrà obligat a donar-ne compte al Registre, dintre del termini de vuit dies a comptar de la data de l'acord de la dissolució.

Igualment s'haurà de comunicar qualsevol interrupció de les operacions socials.

A manca de President les obligacions a les quals es refereix el present article corresponent, pel mateix ordre que s'indica, al Vice-President, al Secretari i a tots els individus de la darrera Junta Directiva. Quan es tracti d'organitzacions cooperatives escolars l'obligació correspondrà també als caps de l'establiment en què radiquin.

Article 55. Totes les entitats inscrites al Registre, Cooperatives, Sindicats, del Departament d'Agricultura i Economia, queden obligades a sotmetre la resolució de les diferències que sorgeixin entre elles i llurs socis i entre entitats i federacions, al Consell Superior Cooperatiu.

Contra el fall del Consell Superior de la Cooperativa les parts podran recórrer en darrera instància davant del Conseller del Departament.

Economia de les Cooperatives

Article 56. a) Les entitats acollides a aquesta Llei, que sol·licitin préstec o qualsevol altra mena d'ajut en metàl·lic de la Generalitat o dels organismes de crèdit depenents de la mateixa tindran de subjectar-se a les regles que el Consell Superior de la Cooperació dicti respecte a immobilització de capital.

b) Quan de l'examen dels balanços es noti que una Cooperativa, tot i mantenint-se dintre de la Llei segueix pràctiques perilloses per a la seva prosperitat (abús de crèdit en les compres i en les vendes, immobilització excessiva de capital en immobles, estoks exagerats, etc.) se li trametrà, comunicació fent-li notar les anomalies i indicant-li el mitjà per a corregir-les.

c) Les entitats que estableixin o tinguin establertes Caixes d'Estalvi, no podran emprar les quantitats en dipòsit més que en operacions a curt termini i hauran de tenir les mateixes disponibilitats a què legalment vinguin obligades les Caixes d'Estalvi que funcionin sota el patronatge oficial.

Disposicions generals

Article 57. Les societats acollides en aquesta Llei, i que siguin qualificades com populars pel Consell Superior Cooperatiu disfrutaran de totes les exempcions i avantatges que la legislació general de la República reconeixi a les nomenades Cooperatives i a les mutualitats, Cooperatives i Sindicats Agrícoles en general, així com les que en pervindre puguin concedir-los-hi.

Article 58. Les exempcions i beneficis de tota mena concedits a les societats acollides en aquesta Llei seran aplicables a llurs obres socials sense perjudici dels altres avantatges que en virtut de disposicions especials puguin correspondre'ls-hi, i sempre que les esmentades obres socials figurin en la llista de les aprovades oficialment.

Article 59. Estaran exemptes igualment de tota mena d'impostos i tributs per part del Govern de la Generalitat i no podran ésser incloses en els Repartiments municipals.

Article 60. Els edificis propietat de les Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles gaudiran dels beneficis que la Llei reconegui a les cases barates.

Article 61. Les entitats acollides en aquesta Llei només es consideraran afectades per les Lleis que en el pervindre dicti la Generalitat de Catalunya, quan es faci en llur text, menció expressa de les mateixes.

Article 62. En el termini de sis mesos a comptar des de la promulgació d'aquesta Llei, les entitats comercials o industrials no acollides en la mateixa i que ostentin en llurs rètols o denominació social el nom de Cooperatives, Mutualitats o Sindicats Agrícoles, hauran de procedir al canvi de nom.

Article 63. Tota societat legalment constituïda podrà en tot moment acollir-se als beneficis d'aquesta

Llei i usar la denominació «Cooperativa», adaptant els Estatuts a la mateixa.

Article 64. El servei d'Estadístiques anirà a càrrec del Departament d'Agricultura i Economia, d'acord amb els models que facilitarà el Consell Superior de la Cooperació.

Article 65. Les Cooperatives estaran obligades:

A trametre al Consell Superior de la Cooperació dintre dels tres primers mesos de l'any una còpia de la memòria, balanç general i compte de guanys i pèrdues.

Si l'exercici econòmic no es tanca a f. d'any, el termini de tres mesos s'entendrà a comptar de la data de tancament de l'exercici.

A contestar amb tota veracitat totes les preguntes que els siguin fetes pel Consell Superior de la Cooperació sobre les operacions socials realitzades i facilitar la inspecció als funcionaris o persones competents.

Disposicions generals

Article 66. Totes les entitats que en fer-se el traspàs del Servei de Cooperatives, Sindicats i Mutualitats del Govern a la Generalitat de Catalunya estiguin inscrites al Registre de Cooperatives del «Ministerio del Trabajo y Previsión Social» o altre Ministeri, s'entendrà que s'acullen als beneficis d'aquesta Llei i n'accepten les obligacions si en el termini de tres mesos no manifesten la seva voluntat en contra.

Article 67. En el termini d'un mes, després de l'aprovació d'aquesta Llei pel Parlament de Catalunya, quedarà establert en el Departament d'Agricultura i Economia el Servei de Cooperació i Mutualitats, a càrrec del qual aniran les següents funcions:

- Direcció i Secretariat.
- Aplicació de la legislació.
- Organització, estadística i arxiu.

Disposicions transitòries

Les Cooperatives, Sindicats Agrícoles que en el termini d'un any després de la promulgació d'aquesta Llei no s'hi hagin acollit podran continuar fent ús de la denominació corresponent.

Projecte de Llei de Mutualitats

AL PARLAMENT DE CATALUNYA

El Conseller d'Agricultura i Economia, d'acord amb el Consell, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI DE MUTUALITATS

Article 1.º Per tot el que fa referència a la personalitat jurídica, constitució, registre, classificació, inspecció, Unions, Federacions, enteses,

modificació i dissolució, les Mutualitats es regiran pel que es determina en la Llei general.

Article 2.º Seran considerades Mutualitats les associacions de caràcter voluntari que s'organitzin i actuïn d'acord amb la Llei de Bases de la Cooperació, i subjectant-se a la present Llei de Mutualitats.

També estaran subjectes a aquesta Llei les seccions mutualistes organitzades dins d'entitats i empreses de totes menes. En aquest cas, aquestes seccions mutuals estan obligades a una absoluta separació de cabals i de comptabilitats.

Article 3.^r Les Mutualitats previndran llurs associats contra un o diversos dels següents riscos :

- a) Malaltia.
- b) Invalidesa.
- c) Defunció.
- d) Maternitat.
- e) Atur forçós.
- f) Vellesa.
- g) Viduitat.
- h) Orfenesa.
- i) Accidents.

Article 4.^t La previsió dona dret al subsidi, el qual podrà consistir en metàl·lic, en l'assistència mèdica, mèdico-farmacèutica, prestació personal en el camp o en el taller, en l'hospitalització i tota altra forma d'ajut compatible amb aquesta Llei i amb la Llei general de Bases de la Cooperació.

Article 5.ª L'ingrés de socis en una Mutualitat únicament podrà limitar-se per raons d'edat, salut o sexe establertes reglamentàriament.

Article 6.ª En les Mutualitats que assegurin els riscos a, b i c de l'art. 3.^r, les Junes Directives estan obligades a fer acreditar l'estat de salut dels que sol·licitin l'ingrés, mitjançant certificat o reconeixement mèdic.

Article 7.ª En la petició d'ingrés també deurà fer-s'hi constar el nombre de Mutualitats a les quals pertany i els subsidis que tingui dret a cobrar el sol·licitant.

En cas de malaltia ningú no podrà acumular subsidis que sobrepassin en un 100 per 100 el seu jornal. En els accidents del treball que no obliguin a hospitalització o a intervencions quirúrgiques classificades de cirurgia major, el jornal que es cobri es considerarà subsidi.

No es tindrà en compte en calcular els subsidis acumulats, l'assistència mèdica, farmacèutica o hospitalització, ni altres no cobrades en metàl·lic.

Article 8.ª Els Reglaments de les Mutualitats deuran precisar les condicions i formes d'admissió i inscripció dels socis; el temps, forma i manera en què els associats puguin exercir llurs drets, i l'època de l'any en la qual l'organisme administratiu deurà rendir comptes de la seva gestió a l'assemblea general de socis.

Els càrrecs directius o administratius de la col·lectivitat seran incompatibles amb els assalariats que puguin haver-hi.

Article 9.ª Les Mutualitats que previnguin diversos riscos portaran la comptabilitat de cadascun d'ells totalment separada de la dels altres. Així mateix, els fons recaptats per assegurar un risc tindran d'emprar-se obligatòriament a aquesta única finalitat.

Article 10. La invalidesa i llarga malaltia, entenen-se per tal la d'una durada superior a noranta dies, deuran constituir sempre una secció separada d'assegurança de malaltia ordinària.

Article 11. Ultra l'estat de comptes anual, que deuran remetre al Consell Superior de la Cooperació, les Mutualitats que practiquin l'assegurança contra la malaltia i altres riscos semblants, vindran obligades a portar un registre pels socis, amb un foli o tarja per a cada un d'ells, en la qual deuran constar les dades següents:

1.^r Nom, edat, professió i data d'ingrés a la societat.

2.na Dies de malaltia anuals, especificant la naturalesa de la mateixa i duració de la convalescència. En son cas, data de la baixa o defunció, especificant igualment la causa de la mateixa.

Del Registre se n'extreurà anualment un resum, segons model que facilitarà el Departament d'Agricultura i Economia, i el Consell Superior de la Cooperació facilitarà als organismes competents del Govern de la Generalitat les dades rebudes, perquè puguin servir per a la confecció de les taules de morbositat i mortalitat de Catalunya.

Article 12. Les despeses d'administració no podran ésser superiors a un 15 per 100 de les quotes recaptades. Si fos ultrapassada aquesta quantitat, s'establirà un recàrrec en les quotes anuals que no podrà passar de un 10 per 100 de les quantitats que es paguin per assegurar els riscos.

Article 13. S'entendrà per despeses d'administració, únicament les ocasionades pel cobrament de quotes, custòdia de fons, comptabilitat, vigilància, assistència a congressos i assemblees, i despeses de Secretaria i propaganda.

D'acord amb l'art. 1.^r, condició 1.ª, de la Llei de Bases de la Cooperació, no podrà destinar-se cap quantitat a l'organització d'actes de caràcter polític o religiós.

Article 14. El Consell Superior de la Cooperació quan de les dades de l'estat de comptes d'una Mutualitat se'n pugui deduir que aquesta està en mala situació econòmica, per resultar insuficients les reserves matemàtiques, ordenarà la formació d'un balanç tècnic i segons sigui el resultat del mateix, donarà el termini necessari perquè siguin modificades les quotes i subsidis. Aquest balanç serà practicat pels funcionaris que designi el Consell Superior de la Cooperació.

Article 15. Quan una Mutualitat no cregui possible introduir les modificacions ordenades pel Consell Superior de la Cooperació per a garantir els drets dels associats, podrà ésser disposat pel mateix o bé la dissolució de la Mutualitat, incautant-se dels fons existents i fent-se càrrec del cobrament de les quotes i del pagament dels subsidis en la proporció que correspongui, o bé disposar la fusió amb una altra Mutualitat, sempre que aquesta última ho accepti.

Article 16. El Consell Superior de la Cooperació proposarà les mesures necessàries per establir una Caixa de Reassegurança per a les malalties de llarga duració i invalidesa. Aquesta Caixa serà la que s'encarregarà igualment de liquidar les obligacions de les Mutualitats, la dissolució de les quals ordeni el Consell Superior de la Cooperació.

Article 17. Ingressaran en aquesta Caixa l'import de les penyes imposades per incompliment de la Llei, la qual es nodrirà, a més, dels donatius i subvencions que li siguin aportades per particulars i organismes. Així mateix, es farà càrrec dels remanents que poguessin quedar després de liquidades les obligacions de les Mutualitats dissoltes.

Article 18. S'establirà obligatòriament entre les Mutualitats que assegurin el risc de malaltia l'intercanvi de socis, sempre que aquests es vegin obligats a un canvi de residència per força major.

Quan existeixi disconformitat entre les dues So-

cietats, serà sotmès el cas a la resolució del Consell Superior de la Cooperació, i sobre el que aquest resolgui en definitiva no hi cabrà apel·lació de cap mena.

Article 19. No podrà efectuar-se un canvi de societat si el soci està afectat per una malaltia qualsevol que devengui subsidi en aquell moment.

Article 20. El dret a percebre subsidi en cas d'invalidesa no prescriurà, si fos necessari, un canvi de residència, quedant subjecte el soci a la presentació dels certificats en la forma i en els terminis reglamentaris.

Article 21. El canvi de residència temporal que sigui degudament justificat no podrà ésser motiu de suspensió de subsidi, mentre el mutualista compleixi les prescripcions que per a aquests casos estableixin els reglaments de cada Mutualitat.

Article 22. Les societats que en entrar en vigor la present Llei comptin més de deu anys d'existència, vindran obligades igualment a establir la reassegurança dels socis pel cas de fallida.

Article 23. La societat que per les seves reserves matemàtiques o per haver previst aquesta eventualitat, es cregui lliure d'aquest risc, podrà sol·licitar al Consell Superior de la Cooperació l'exempció d'aquesta reassegurança, que podrà ésser acordada després de practicat el balanç tècnic.

Article 24. Els Reglaments de les Caixes de Reassegurances caldrà que siguin aprovats pel Consell Superior de la Cooperació.

Article 25. Les entitats o organismes compresos en la present Llei, tindran el caràcter de coadjuvants per a tota Llei d'assegurances socials obligatòries.

Els mutualistes que tinguin cobert el mínim que la Llei determini, no vindran obligats a prevenir-se novament en altres organismes.

Article 26. Les Mutualitats, en la forma que disposin llurs Estatuts o Reglaments, hauran de tenir dipositats en Caixes d'estalvi oficialment re-

conegudes, Bancs Oficials de l'Estat o de la Generalitat, o bé en les institucions de Crèdit i Estalvi creades pels agrupaments mutuels o cooperatius autoritzats pel Consell Superior de la Cooperació.

Article 27. A partir de la vigència de la present Llei, les Mutualitats sols poden invertir llurs capitals en valors de l'Estat, de la Generalitat, dels Ajuntaments de Catalunya o en préstecs hipotecaris fins al 50 per 100 del valor de la finca.

Per tota altra mena d'inversió serà necessària la prèvia autorització del Consell Superior de la Cooperació.

Article 28. Les Unions o Federacions de Mutualitats es regiran per les disposicions dels articles 17 al 22, ambdós inclusivament, de la Llei de Bases de la Cooperació.

Ultra la defensa dels interessos comuns davant dels poders públics, tindran per finalitat principal l'establiment de Caixes de Reassegurança, pels casos de malaltia llarga, canvi de residència, dissolució de societats, etc.

Article 29. Les quotes que estableixin seran sempre proporcionals al nombre de socis de cada entitat que l'integrin, i els vots de les mateixes en les Juntes Generals es regiran en la mateixa proporció.

Article 30. Una Mutualitat no podrà dissoldre's voluntàriament sense deixar garantits als seus associats els riscos assegurats, en la proporció màxima que ho permetin les seves reserves. Aquesta assegurança deurà contractar-se amb les Caixes expressament autoritzades pel Consell Superior de la Cooperació.

Article 31. Seran dissoltes forçosament :

a) Aquelles Mutualitats que no s'adaptin a les disposicions d'aquesta Llei.

b) Les que cloguin tres anys consecutius llurs comptes amb dèficit i tinguin el fons de reserva esgotat.

Projecte de Llei de Sindicats Agrícoles

El Conseller d'Agricultura i Economia, d'acord amb el Consell, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent Projecte de Llei de

SINDICATS AGRÍCOLES

Per tot el que fa referència a la personalitat jurídica, Constitució, Registre, Classificació, Inspecció, Unions, Federacions, Enteses, modificació i dissolució, es regiran pel que determina la Llei de Bases de la Cooperació.

I. — DEFINICIÓ

Article 1.º Són Sindicats Agrícoles les persones jurídiques compostes d'agricultors de tota mena que s'acullin, complint-les, a les disposicions d'aquesta Llei, i que siguin reconeguts com a

tal pel Govern, de conformitat amb llurs preceptes.

Com a persones jurídiques, podrà adquirir o posseir béns de tota mena, així com contraure obligacions i exercitar accions civils i criminals, de conformitat amb les Lleis i regles de llur constitució.

II. — FINALITATS

Article 2.º Els Sindicats Agrícoles tenen com a finalitat primordial fer en comú, mitjançant l'associació, el que escaigui i sigui adient per a la major prosperitat de l'agricultura catalana i el millor profit agrícola pels seus associats.

A més poden dedicar-se a tot allò que representi un avenç o millorament, a juí del Govern, que haurà d'aprovar llurs Estatuts, però s'assenyalen obligatòriament alguns dels fins següents :

a) Fins agrícoles generals, adquisició de terrenys per a la seva parcel·lació entre els socis,

arrendaments collectius, comunitats de policia rural eixerada, explotació i sanejament de terrenys incultes.

b) Compra de productes necessaris als agricultors, com adobs, llavors, màquines i insecticides, article de consum i altres elements de producció i de foment agrícola i pecuari.

c) De producció, per a disminuir el seu cost i millorar el seu procés: execució d'obres per a recs, defensa contraavingudes, campanyes contra plagues, ús col·lectiu de màquines, adquisició i sosteniment de sementals i altres incloses als fins de la dita producció.

d) Exportació, conservació, transformació i millora dels productes i la venda en comú de tota mena de fruits i productes agrícoles i pecuaris i administració i explotació de molins d'oli, de molins d'arròs, farineres, sellers, destil·leries i lleteries cooperatives.

e) Foment de crèdit agrícola, mitjançant qualsevol de les seves formes: Caixa de Crèdit agrícola, Bancs rurals, Caixa d'Estalvi i préstecs, etc.

f) Institucions de segurs i previsió de forma cooperativa o mutual entre els associats: Mútues contra incendis, pedregades, mortalitat del bestiar, accidents del treball agrícola, malalties, retir per a invàlids i altres adients.

g) L'estudi i defensa dels interessos agraris comuns al Sindicat i la resolució de llurs desacords i diferències per mitjà de l'arbitratge.

Article 3.ª Per a una millor organització i eficiència en l'actuació i administració, els Sindicats es dividiran en tantes seccions autònomes com siguin necessàries.

No podrà ésser reconeguda com a Sindicat Agrícola cap entitat exclusivament recreativa ni les que ni compleixin almenys un dels fins assenyalats anteriorment en els apartats a al g) inclusiu.

Article 4.ª Els Sindicats Agrícoles es constituïran mitjançant una assemblea general dels iniciadors, de la qual s'eixecarà acta, en la que constaran íntegres els Estatuts aprovats i la forma en què s'hagi d'adherir els restants socis que no siguin presents a l'acte o que ingressin més tard.

Per a constituir un Sindicat Agrícola s'exigirà un mínim de vint-i-cinc associats. Haurà de constar-hi la llista de socis fundadors o que constitueixin el Sindicat, els noms dels individus nomenats per a formar la Junta Directiva, i els domicilis d'uns i altres.

Article 5.ª En els Estatuts hauran de constar d'una manera clara i precisa, ultra dels exigits per la Llei general, els següents preceptes:

a) Objectes i fins a què es dedicarà el Sindicat.

b) Fixació de la manera d'obtenir el capital social i fons de reserva.

c) Responsabilitat limitada o suplementada dels socis, havent de concretar-la en una fórmula o quantia clara que permeti en un moment determinat conèixer el compromís de responsabilitat de cada soci.

Podrà aquesta ésser variada sense perjudici de compromisos anteriors per un acord de la Junta o Assemblea general extraordinària, que haurà de comunicar-se immediatament al Registre de Sindicats.

Subsistirà la responsabilitat solidària i il·limitada per aquells Sindicats constituïts amb anterioritat a la promulgació d'aquesta Llei, que la tinguessin establerta i compromesa, restant però extingida quan siguin cancel·lades les obligacions garantides amb la susdita responsabilitat.

Article 6.ª Determinació de la responsabilitat per una banda, i dels drets per l'altra, que tingui un soci en cas de baixa o expulsió. En ambdós casos, es liquidarà a l'associat el seu haver, sempre que no estigui subjecte a responsabilitat contra reglamentàriament, en el termini i forma determinada pels Estatuts. Si el Reglament estableix alguna deducció del capital aportat pels socis, en cas de donar-se de baixa, aquesta deducció no podrà ésser superior a un 20 per 100 del susdit capital.

Article 7.ª En els Estatuts dels Sindicats es reconeixerà el dret del soci a donar-se de baixa; establirà, però, clarament les obligacions, deures i responsabilitats del soci, en el moment de deixar d'ésser-ho.

Podrà fixar-se estatutàriament el termini màxim de cinc anys, durant els quals el soci que s'hagi compromès a utilitzar un servei del Sindicat (molí, trull, fassina, etc.), vindrà obligat a aportar-hi els productes afectats. El fet de deixar d'aportar els productes al Sindicat no eximirà els socis de les responsabilitats i compromisos contraets.

Article 8.ª Els Sindicats Agrícoles inscrits en el Registre especial gaudiran dels beneficis i drets que els atorguin les Lleis generals de la República, i en quant sigui competent la Generalitat per a atorgar-li, de conformitat amb l'article 16 de l'Estatut de Catalunya, i d'acord amb el que preveuen els articles 56, 57, 58 i 59 de la Llei de Bases de la Cooperació.

Article 9.ª No podrà ésser exigida als Sindicats contribució de cap mena per aquelles operacions que, realitzades individualment pels agricultors, estiguin exemptes d'impostos.

Article 10. En qualsevol moment i sempre que es demostrï que un Sindicat Agrícola s'aparta de les seves funcions i finalitats, podrà ésser-li retirat el reconeixement i exempcions com a Sindicat Agrícola i esborrar-lo, per tant, del Registre; però se l'haurà d'escollar prèviament, i la denúncia haurà de seguir els mateixos tràmits assenyalats per a llur reconeixement.

Article 11. Tot Sindicat ve obligat:

Primer. — A portar un Reglament de socis, mitjançant l'arxiu degudament classificat, de les fulles d'inscripció per cada soci, en les quals cada un d'ells haurà de fer constar que ha rebut un exemplar de la Llei de Sindicats Agrícoles i els Estatuts socials; i que està conforme amb les obligacions que li imposen l'una i l'altra, especialment la referent a la responsabilitat establerta, i amb els acords presos reglamentàriament per la Junta general. Aquestes fulles seran signades pels socis i per dos altres socis i en nom i a prec seu si no sap signar, subjectant-se al model que s'acompanyarà a la Llei.

Segon. — A portar un llibre d'actes de les Juntes generals; un llibre d'actes de la Junta directiva o Consell i la comptabilitat, d'acord amb

els models i normes que estableixin el Consell Superior de la Cooperació; a portar un llibre de visites.

Tercer. — A determinar en els llibres d'actes i en els de comptabilitat el capital de fundació, o de constitució, o provisional, i la manera d'obtenir-lo; i el capital de reserva i manera de formar-lo.

Quart. — A no treballar ni operar més que les matèries aportades o recollides pels socis, i a no prestar cap servei que no sigui a llurs associats.

Les Caixes de Crèdit, Estalvis, Bancs rurals, Institucions d'assegurances de caràcter mutual, establertes o que estableixin els Sindicats Agrícoles, així com les seccions de consum, es regiran per la Llei de Bases de la Cooperació i per les particulars derivades d'aquella que facin referència a cada una de les seccions.

Els que es dediquin al crèdit agrícola en qualsevol de les seves formes, solament podran fer préstecs als seus associats i altres Sindicats, però podran obrir llibretes d'estalvi a favor de qualsevol individu de la localitat o comarca en què actuï, encara que no en sigui soci.

Del capital

Article 12. El capital social dels Sindicats Agrícoles estarà constituït:

- a) Per les aportacions individuals dels socis.
- b) Per un fons de reserva irrepatriable.

Article 13. Les aportacions individuals dels socis per a la formació del capital social seran obligatòries i estaran representades per títols.

Article 14. El fons de reserva irrepatriable es formarà:

a) De les donacions o subvencions que concedeixin els organismes oficials, particulars o personals.

b) Per un tant per 100 sobre les operacions que faci el Sindicat i que no podrà ésser mai superior a l'1 per 100.

c) Per la quota que podrà assenyalar-se a les seccions autònomes si n'hi ha.

Article 15. Les aportacions o participacions en el capital social no seran transferibles sinó entre els socis, amb els requisits que es determinin

en els Estatuts. En cas d'atribuir-se'ls algun interès, aquest tindrà un límit prèviament fixat i no mai superior a l'interès legal.

Article 16. El fons de reserva irrepatriable servirà per amortitzar les aportacions obligatòries dels associats al fons social per ordre d'antiguitat i per parts proporcionals entre els socis entrats en un mateix any.

Article 17. L'aportació obligatòria de cada associat per a la constitució del capital social, no podrà ésser superior a 5,000 ptes., ni el primer lliurament no podrà excedir del 25 per 100 de l'aportació, permetent-se als associats que completin llur aportació per lliuraments periòdics en metàl·lic o per retencions sobre els fruits que aportin.

Article 18. El termini per a completar l'aportació individual no podrà ésser inferior a cinc anys.

Article 19. No podent els Sindicats obtenir beneficis, tots els ingressos que tinguin solament hauran de dedicar-se: Al pagament dels deutes contractats; al millorament del preu dels productes aportats pels socis o adquirits pel seu compte; a la creació del fons de reserva o a la constitució de noves seccions que acompleixin algunes de les finalitats abans indicades, i mai no podrà repartir dividends per cap concepte.

Article 20. Els socis d'un Sindicat no podran realitzar amb aquest altres operacions que aquelles que siguin conseqüència de l'explotació de la terra pròpia o que tinguin arrendada.

En cap cas no podrà revendre el Sindicat productes adquirits ni comprar a un tercer productes per a ésser transformats o venuts col·lectivament.

Article 21. En cas de baixa voluntària, el Sindicat haurà de lliurar rebut de la presentació d'aquella al soci interessat, i dins d'un termini de tres mesos, a comptar del fi de l'exercici corrent, haurà de deixar liquidats, o en el seu cas fixats clarament, els drets i obligacions que li pertanyin.

El mateix es farà en cas de baixa per defunció.

ARTICLE TRANSITORI

Els Sindicats Agrícoles i llurs Caixes rurals ja constituïts en publicar-se la present Llei, es consideraran reconeguts, als efectes d'aquella, i hauran d'acollir-se i adaptar-se als seus preceptes en un termini no superior a un any.

Projecte de Llei de Cooperatives

AL PARLAMENT DE CATALUNYA

El Conseller d'Economia i Agricultura, d'acord amb el Consell, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI DE COOPERATIVES

CONDICIONS GENERALS

Article 1.º Les Cooperatives es regiran, per tot el que fa referència a llur personalitat jurídica,

constitució, registre, classificació, inspecció, Federacions, Unions, enteses, modificació i dissolució, pel que es determina en la Llei de Bases de la Cooperació.

Article 2.º Les Cooperatives poden crear totes les obres d'ajut mutu i de solidaritat entre llurs components, condicionant-les a les disposicions de la Llei general i basant-les en l'esperit d'aquella.

Article 3.º En els Estatuts de les Cooperatives es farà constar els drets i deures dels socis, en el que es refereix a condicions d'ingrés, baixa voluntària o exclusió, dintre dels preceptes legals,

la responsabilitat dels membres dels Consells directius de les Cooperatives en la marxa de la Societat i en llur gestió i administració; el domicili de la Cooperativa i les condicions de dissolució d'aquesta.

Article 4.⁶ Les Cooperatives celebraran, almenys, una assemblea general cada any, dintre d'un termini màxim de tres mesos després del tancament de l'exercici econòmic, en la qual el Consell directiu de la societat haurà de donar compte del seu comès durant l'exercici social transcorregut. No podran ésser tractats altres assumptes que els que figurin en l'ordre del dia.

La convocatòria de les Assemblees es farà, almenys, amb deu dies d'anticipació. Quan el seu objecte sigui la reforma dels Estatuts socials o la imposició d'obligacions noves als socis, hauran d'anunciar-se'ls-hi amb trenta dies d'anticipació.

Article 5.⁹ Les Societats de més de mil socis podran celebrar assemblees de segon grau.

DIVISIÓ DE LES COOPERATIVES

Article 6.⁸ D'acord amb l'article 12 de la Llei de Bases de la Cooperació, les Cooperatives compreses en aquesta Llei particular podran ésser :

Cooperatives de consumidors

- a) Per al proveïment de queviures i articles d'ús domèstic, adquirits o produïts en comú ;
- b) Subministraments d'aigua, gas, electricitat i transports ;
- c) Allotjament i de restaurants populars ;
- d) Escolars, d'ensenyament, editorials ;
- e) De serveis sanitaris (Mèdico-farmacèutiques), i
- f) Serveis diversos que tendeixen a millorar la vida de la collectivitat.

Cooperatives de Producció i Treball

De producció industrial.
De treball.
Mineres.
Pesca i Serveis Marítims.

Cooperatives de Crèdit

Banques Cooperatives.
Caixes de Crèdit Mutua.

Cooperatives Mixtes

- a) De Productors i Consumidors per a l'ajut recíproc.
- b) Integrals i de finalitats múltiples.

Cooperatives Escolars. Cooperatives Sanitàries.

Article 7.⁸ Les Cooperatives mercantils estaran sotmeses a aquesta Llei mentre no se'n dictin

d'especials i controlat el seu funcionament. A la seva denominació particular hauran d'afegir-hi l'específica «Cooperativa Mercantil».

COOPERATIVES DE CONSUMIDORS

Article 8.⁸ Les Cooperatives Populares de Consumidors hauran de fer constar en els seus Estatuts :

a) Que es constitueixen per un temps indefinit i que els socis seran tots iguals en drets i deures.

b) Que la responsabilitat social està limitada als fons aportats pels socis i als que siguin propis de la societat.

c) Que l'admissió de socis es lliure i sense limitacions, a no ésser que estiguin fonamentades en la moralitat dels aspirants.

d) Els drets i deures dels administradors, el règim de les assemblees generals, la distribució que es farà dels sobrants i la destinació que es donarà als béns en cas de dissolució.

Article 9.⁸ En les Cooperatives Populares de Consumidors els socis adquireixen els drets estatuaris en haver fet l'aportació d'una part del seu fons social propi, que el mateix Estatut determinarà, sense que pugui ésser superior aquesta primera entrega al 10 per 100 del fons que ha de subcriure el soci.

Serà facultatiu atribuir un interès al fons social aportat pels socis. El tant per 100 que se li atribueixi no podrà ésser superior al fixat per al fons d'estalvi a les Caixes Oficials.

Article 10. La quantia del fons social i individual no podrà ésser superior a 500 ptes., i s'haurà de donar un termini no inferior a tres anys per a cobrir-lo ; el desembors es farà mitjançant quotes periòdiques ; tots els excedents i retorns que corresponguin als socis pel consum realitzat, mentre no tinguin cobert el seu fons social, seran aplicats a aquest objecte.

La participació dels socis que en el fons social estarà representada per títols nominatius la valor dels quals no serà superior a 100 ptes., essent aquestes intransferibles. Podrà, però, ésser baratat per d'altres equivalents a nom dels familiars o dels havent-drets en cas de defunció del soci si aquests ho solliciten.

Article 11. Les Cooperatives particulars estaran exemptes dels impostos que estableixi la Generalitat o que siguin delegats pel Govern central. També estaran exceptuades del pagament dels arbitris o repartiments municipals.

Article 12. Per la classificació d'una Cooperativa els consumidors com a popular, requereix que aquests tinguin els seus Estatuts en tot punt conformes al que prescriu la Llei general de Cooperatives de Catalunya en el seu article 1.⁹ i el que s'estatueix en la present.

A més, serà necessari :

Que del resultat líquid de l'exercici, després de fetes les amortitzacions que assenyalen els Estatuts, es destinarà, almenys, un 50 per 100 a fons collectius irrepartibles, dels quals un 20 per 100 com a mínim a fons de reserva. Si en els Estatuts consta que la Societat retornarà l'altre 50 per 100 als socis. L'atribució de la part corresponent es

farà a raó de l'import del consum efectuat per aquells.

Que el nombre de socis components sigui com a mínim de quatre-cents per a les Societats establertes a la ciutat de Barcelona; de dos-cents en les altres Societats de Catalunya, la població de les quals és superior a vint-i-un mil habitants; de cent en les poblacions de cinc mil a vint mil habitants, i de cinquanta en les poblacions inferiors en nombre d'habitants.

Quan en una població no existeixi més d'una Cooperativa de consumidors, no es limitarà el nombre mínim d'associats. Tampoc no serà necessari reunir el mínim de cinquanta socis en el cas de fundació d'una Cooperativa en les localitats que no n'existeixi cap.

Que la condició de la majoria absoluta dels socis en una proporció mínima de 90 per 100 sigui de persones que visquin de llur treball propi.

Que en cas de fer normalment operacions amb persones alienes a la Societat, no sigui en una quantia superior al 30 per 100 del gir total, i que la comptabilitat d'aquestes operacions sigui portada de manera que pugui determinar-se en tot moment el seu import.

Que els sobrants que resultin de les operacions realitzades amb els no socis siguin atribuïts a fons col·lectius irrepartibles.

No es considerarà com a operació de venda al públic per als efectes dels paràgrafs anteriors la liquidació de restes o la venda dels articles fora d'ús.

Article 13. Les Cooperatives populars de consumidors tindran la facultat de proveir als seus associats dels articles de primera necessitat, mitjançant l'organització pròpia, amb dependència dels concerts que els Municipis tinguin establerts amb determinats proveïdors. Estaran representades per mitjà de les seves Unions o Federacions locals en els organismes oficials que els Municipis creïn per a vetllar el moviment dels preus de les substàncies o serveis públics o tot altre qüestió relacionada amb el cost de la vida.

Article 14. Les Cooperatives de consumidors no perdran el caràcter de tals pel fet de produir articles necessaris a la pròpia Societat o als seus socis.

Els magatzems de gros, fàbriques o tallers creats per les organitzacions de segon grau de les Cooperatives de consumidors es regiran, també, per aquesta Llei.

Article 15. La Junta o Consell directiu de les Cooperatives de consumidors haurà de constar almenys de cinc membres, elegits per l'assemblea. En cada exercici es nomenarà una Comissió inspectora dels comptes, que actuarà durant l'any, revisarà el balanç i donarà informe a l'assemblea sobre la situació administrativa.

Article 16. No podran formar part de la Junta directiva ni de la Comissió inspectora dels comptes d'una Cooperativa els socis que siguin funcionaris o empleats d'aquesta.

Article 17. Les Cooperatives de consumidors acollides a aquesta Llei podran establir Caixes d'estalvi, que es regiran per un Reglament especial que haurà d'ésser aprovat pel Consell Superior de Cooperació.

Article 18. Tot soci d'una Cooperativa popular de consumidors que ho siguin des de cinc anys d'una de les acollides en aquesta Llei podrà ingressar en una altra de la mateixa localitat o de fora d'ella sense que tingui de passar pels tràmits d'ingrés que imposi els Estatuts als nous socis, i tindrà des del moment de la seva inscripció la plenitud dels drets socials.

El dret a les obres de solidaritat que la societat tingui establerta restarà adquirit en la part que aquestes obres es nodreixin de fons social. Si dites obres estiguessin sostingudes en part per quotes dels socis, el dret a les mateixes quedarà subordinat al pagament de dites quotes corresponents a cinc anys.

Article 19. Quan dues o més societats constituïdes en promulgar-se aquesta Llei es fusionin per a reunir el nombre de socis assenyalat en l'article 12, no serà obligatori procedir a la liquidació per a constituir la nova personalitat jurídica.

Aquest article serà d'aplicació sempre que el canvi de Cooperativa sigui motivat per un cas de força major, canvi de domicili, localitat, etc.

Els casos dubtosos podran portar-se al fall del Consell Superior de la Cooperació.

COOPERATIVES DE PRODUCCIÓ DE TREBALL

Article 20. D'acord amb la classificació de la Llei general, són Cooperatives de producció i treball les associacions que tenen per objecte essencial establir una solidaritat econòmica i moral entre grups de treballadors d'una mateixa especialitat o d'especialitats afins, per a obtenir un millor rendiment de llur esforç, realitzant en forma associada una activitat productora a un servei auxiliar de la producció o de la distribució.

Article 21. Són Cooperatives de producció les que operen la transformació de primeres matèries de productes acabats o semiacabats, mitjançant un procés tècnic industrial; o bé les que acaben productes ja manipulats en un primer període d'elaboració; o bé les que realitzen una especialitat de treball intermig en un procés complex de fabricació.

Article 22. Són Cooperatives de treball les constituïdes per agrupaments de persones que emprenen en forma associada la realització per compte propi o per compte de tercer, siguin particulars o Corporacions públiques, obres, feines o serveis; adquirint en comú i distribuïnt als associats els materials i utensilis per als seus treballs individuals o familiar a domicili; adquirint i installant mitjans per a llur treball; manant cooperativament establiments i empreses de producció en arrendament; establint entre elles enteses per a l'aprovisionament o prestació de serveis a particulars o corporacions legalment constituïdes.

Article 23. Estan classificades com a populars les Cooperatives de producció i treball que s'atenguin als extrems següents:

a) Que consti en els Estatuts el compliment de les condicions que estableix l'art. 1.º de la Llei general.

b) Que únicament puguin tenir condició de socis els que aportin llur treball personal a l'entitat

i que hagin fet l'aprenentatge d'una manera regular o tinguin una qualificació dintre de l'ofici.

c) Que si un cas imprevisit o de força major obligués a recórrer a personal professional o auxiliar, no soci, per un període de temps determinat, s'atribueixi a aquests treballadors eventuais la participació en els excedents que correspongui als socis de la mateixa categoria en proporció el número de jornals treballats durant l'exercici.

d) Que el nombre màxim d'aprenents i llur condició de treball, encara que siguin associats, s'ajustin reglamentàriament al que la Llei i les regles de l'ofici estableixin.

e) Que l'aportació obligatòria dels socis al fons social no sigui superior a 5,000 ptes., i el temps mínim per a constituir-lo de cinc anys, essent la primera entrega, com a màxim, de 250 pessetes.

f) Que els resultats líquids obtinguts en els exercicis econòmics no es distribueixin als socis en quantia superior al 40 per 100.

g) Que s'apliqui al fons de reserva irrepartible, com a mínim, el 40 per 100 dels resultats líquids obtinguts.

h) Que s'obligui a establir les obres de solidaritat i cultura social i professional o tècnica per tal de fomentar entre llurs socis la previsió i l'esperit cooperatiu, atribuint a aquest objecte un 20 per 100 de les utilitats obtingudes.

Article 24. El personal tècnic i administratiu de les Cooperatives de treball i producció que estigui ocupat d'una manera permanent en les entitats, haurà d'ésser associat amb tots els drets i deures; en cap cas, però, estaran en majoria en el Consell directiu ni podran formar part de les Comissions inspectores o de control.

Article 25. El capital de reserva pels fons col·lectius de les associacions de treball i producció seran considerats com a capital d'expansió industrial i no estaran subjectes a cap límit en el seu desenvolupament o quantia.

Quan aquests sobrepassin, però, la quantia del capital format amb les aportacions individuals, hauran de destinar-se a la reducció del tipus obligatori de les aportacions.

Article 26. Quan els fons dels socis individuals estiguin coberts, els excedents acumulats a llur favor pels sobrants que se'ls atribueixi constituir obligacions amortitzables amb els fons col·lectius en els terminis que l'assemblea acordi. L'interès de les obligacions no serà superior al 40 per 100.

Article 27. A l'objecte d'assegurar la constitució normal del fons de reserva, no es podran distribuir beneficis dissimulats, en forma d'augment de salaris, gratificacions o pagament d'hores suplementàries i jornals no treballats, així, quan a fi de l'exercici l'import de les jornades treballades pels socis sobrepassi un 20 per 100 de la remuneració corrent de cada especialitat, l'excés serà considerat com a part integrant del 40 per 100 repartible dels sobrants.

Article 28. Les Cooperatives per la condició de tals, no estan exemptes del compliment de la legislació reguladora de les condicions de treball i d'assegurança dels riscos dels obrers socis o no socis.

Article 29. Les Cooperatives de producció i llurs unions i federacions tindran dret a concórrer com a licitadors a les subhastes o concursos d'obres de les Corporacions públiques en general, en les quals tindran preferència en igualtat de condicions. Les fiances que hagin de constituir-se es reduiran a la cinquena part. En compensació d'aquest benefici es retindrà un 10 per 100 de les quantitats que l'entitat concessionària hagi de percebre per raó dels serveis o dels subministres fets, fins a completar un 75 per 100 del total de la fiança. Les quantitats retingudes, retornaran conjuntament amb la fiança constituïda.

Article 30. Les dependències de l'Estat i les Corporacions oficials de totes classes podran concertar amb les Cooperatives de producció i de treballadors les obres, serveis i subministres de quantia no superior a 10,000 pessetes per adjudicació directa.

Cooperatives de crèdit

Article 31. Són Cooperatives de crèdit, totes les que tenen per objecte facilitar l'estalvi a llurs membres i utilitzar-lo per la concessió de préstecs a llurs components mitjançant tipus d'interès reduïts i condicions favorables de reemborsament.

Article 32. Podran efectuar totes les operacions de les Caixes de Crèdit i d'Estalvi, però, per tenir la plena personalitat de Bancs Cooperatius hauran d'ésser entitats de segon grau integrades per altres Cooperatives, ja siguin Caixes d'Estalvi o Caixes de Crèdit d'aquest caràcter o pertanyents a altres tipus de la classificació que s'uneixin per a efectuar operacions de crèdit. En aquest cas podran realitzar tota mena d'operacions de banca amb llurs associats.

Article 33. El Consell Superior de la Cooperativa fixarà els límits màxims d'interès del diner i establirà el Reglament-tipus d'aquestes Cooperatives.

Article 34. Les Caixes Cooperatives tindran el caràcter de populars quan en llurs Estatuts no hi hagi res en pugna amb aquest caràcter i compleixin les condicions següents:

a) Que el nombre de socis no sigui inferior a cinquanta.

b) Que no faci préstecs de quantia superior a 5,000 pessetes, mentre no sigui a Cooperatives inscrites en el registre.

c) Que els rendiments líquids de cada exercici se'n destinin almenys el 25 per 100 a la constitució i augment d'un fons de reserva irrepartible.

Article 35. Perquè els Bancs puguin tenir el caràcter de populars hauran de destinar al fons de reserva irrepartible, almenys, el 50 per 100 dels rendiments líquids.

Article 36. Les Cooperatives de Crèdit populars hauran de regir-se, obligatòriament, per les normes de gestió administrativa i comptable que fixi el Consell Superior de la Cooperació.

Cooperatives Mixtes

Article 37. Són Cooperatives Mixtes aquelles que tenen per objecte complir finalitats que estiguin

especificades per a diferents tipus de Cooperatives de les que figuren en la classificació general i vinguin a unificar les diferents activitats en una sola persona jurídica.

Article 38. En tota Cooperativa Mixta de producció i de consum cada un d'aquests aspectes tindrà les característiques i les obligacions específiques de cada una de les societats de la classe corresponent.

Article 39. En tota la societat mixta els drets socials dels socis treballadors sols els tindran els que figurin inscrits en la llista del personal en funcions.

Article 40. En els Consells Directius de les Cooperacions Mixtes hi haurà d'haver sempre representació directa de les diferents categories de socis.

Pòsits Marítims

Article 41. Els treballadors dedicats a les indústries marítimes i derivades que vulguin gaudir dels beneficis i de la protecció d'aquesta Llei, podran organitzar-se en associacions Cooperatives amb el nom genèric de Pòsits de Pescadors, Pòsits de Navegants, Pòsits Marítims i Marítims-Terrestres, segons sigui la professió dels que la integrin.

Article 42. Les Mutualitats i Associacions de Pescadors que no vulguin usar el nom genèric de Pòsit podran també acollir-se a la present Llei o a la que els correspongui derivada o complementària de la Llei de Bases de la Cooperació, sempre que compleixin alguna de les finalitats de caràcter cooperatiu previstes en les mateixes i en els apartats següents:

Article 43. Finalitats:

a) Adquisició o participació en la propietat dels mitjans de producció i realització en comú de totes les funcions relacionades amb les indústries que s'escaiguin.

b) Venda directa als consumidors o als detallistes dels productes de la pesca.

c) Compra o producció en comú de les eines de treball i dels productes necessaris a llurs indústries.

d) Organització de magatzems cooperatius per a l'adquisició i venda als associats de tot el que necessitin.

e) Mutualitats i assegurances.

f) Organització de pòsits infantils per a l'ensenyament preparatori dels oficis de la mar.

g) Caixes de crèdit mutual.

h) Defensa de la pesca i dels interessos dels pescadors.

Article 44. Podran organitzar Unions i Federacions, Dipòsits i Associacions de pescadors.

Article 45. No podran usar el nom genèric de Pòsits ni cap altra de les denominacions esmentades en l'article 4 de la Llei de Bases de la Cooperació les Entitats de Pescadors que s'acullin a aquella Llei.

Article 46. El capital social dels Pòsits i Associacions de Pescadors acollides a la present Llei haurà d'estar d'acord amb el previst en la mateixa, per la secció de què es tracti. Mai, però, l'aportació individual dels socis no podrà ésser superior al previst per a les Cooperatives populars de producció, tant pel que fa a la quantia com pel temps assenyalat per a cobrir-lo.

Article 47. Quan un Pòsit o Associació de Pescadors no persegueixi les finalitats essencials asse-

nyalades en l'art. 3.º, o la seva actuació no sigui normal, el Consell Superior de la Cooperació podrà retirar-li els auxilis i protecció i la denominació de Pòsit, Mutualitat o Cooperativa.

Cooperatives Escolars

Article 48. Cooperatives Escolars són les constituïdes pels Alumnes de les escoles primàries o centres docents de segon ensenyament amb la finalitat d'aprovisionar llurs components de tots aquells articles o objectes que puguin ésser-los d'utilitat a l'escola o fora d'ella per a fins complementaris de la formació cultural.

Article 49. Aquestes associacions també tindran per objecte induir a la pràctica de la solidaritat i de les virtuts cíviques, actuant dintre dels principis generals assenyalats en la Llei de Cooperatives.

Article 50. Els Directors dels Centres d'ensenyament, els alumnes dels quals hagin iniciat o establert Cooperatives Escolars, vindran obligats a donar tota mena de facilitats i ajut per a la seva constitució i funcionament.

Article 51. Solament es podrà crear una Cooperativa escolar en cada centre d'ensenyament. Les excepcions a aquest precepte hauran d'ésser autoritzades pel Consell Superior de la Cooperació.

Article 52. Podran pertànyer a les Cooperatives escolars els antics alumnes de l'escola, quan s'escaigui que algunes de les finalitats de l'associació faci possible llur concurs. En aquest cas, però, sols participaran en l'esmentada finalitat, no tenint dret a intervenir a les restants.

Article 53. Els mestres i Director de l'Escola tindran accés a les Juntes i Assemblees, en les quals actuaran, com a orientadors, a fi que no es prenguin acords que estiguin en oposició a la finalitat social.

Article 54. El càrrec de Dipositari dels fons de la Cooperativa recaurà en persona a qui sigui de la confiança del Director de l'establiment, podent ésser un mestre, el pare d'un dels alumnes o un antic alumne.

Article 55. L'administració i la comptabilitat la portaran els mateixos socis sota l'orientació d'un dels mestres, designat pel Director o bé per aquest mateix.

Article 56. La inspecció dels comptes serà realitzada per la Comissió que es designi a l'objecte entre els socis.

Article 57. Les Cooperatives constituïdes en les Escoles d'ensenyament superior estaran exceptuades de la tutela dels professors en la gestió i en l'administració. Restaran, però, obligades a trametre cada mes un extracte dels acords presos al Director del Centre d'ensenyament o a la persona que aquest designi, la qual farà les suggerències oportunes als dirigents de la Cooperativa quan es desviïn de llur finalitat o ultrapassin llurs atribucions. En cas de no ésser ateses, el Director podrà recórrer al Consell Superior de la Cooperació.

Article 58. En cas d'alteració de la normalitat escolar que obligués al tancament de l'escola o a la supressió del curs, la Cooperativa haurà d'ésser exceptuada del tancament si es demostra

que en la mateixa no es desenrotllen altres activitats que les específiques que té designades.

Cooperatives Sanitàries

Article 59. Pertanyeran a aquest agrupament les que tinguin com a finalitat establir en forma purament mútua els serveis de clíniques i dispensaris, hospitalització de malalts, cases de repòs o convalescència, preventòriums, serveis mèdics-farmacèutics en consultoris o a domicili, assistència a les dones gràvides i parteres, i totes aquelles institucions mutals que ofereixin qualsevol servei sanitari a llurs associats.

Article 60. Les Cooperatives i Mutualitats podran establir farmàcies i laboratoris d'anàlisis i elaboració d'especialitats farmacèutiques, sota la direcció i responsabilitat d'un titular col·legiat, subjectant-se a la vigent Llei i a les clàusules següents:

1.ª Que no s'aboni interès al capital social ni es reparteixin excessos de percepció.

2.ª Que els rendiments de cada exercici, després d'atendre el fons de reserva irrepartible, es destinin al millorament dels serveis o a obres socials de caràcter sanitari.

3.ª Que la Cooperativa sanitària estigui constituïda exclusivament per als fins atribuïts en la present Llei de Cooperatives de la seva classe especial, i que la relació amb les Cooperatives d'altra classe especialment les d'assegurances, podran establir-se en el sentit de què la Cooperativa sanitària rebi d'elles subvenció, auxili o ajut, però mai en sentit invers.

Article 61. El Consell Superior de la Cooperació, d'acord amb el Departament de Sanitat del Govern de la Generalitat establiran les normes que s'hauran de seguir per a l'obertura de farmàcies.

Inspecció. — Penyores

Article 62. D'acord amb la Llei de Bases de la

Cooperació, les penyores que s'imposin per manament a les disposicions de la mateixa o de les Lleis particulars seran aplicables a les societats o a llurs components, segons els casos.

Article 63. Les penyores a les Societats s'establiran quan per acords de Junta Directiva o d'Assemblea general es vulnerin les disposicions reglamentàries o les prescripcions legals:

a) Per no trametre als Registres o Dependències oficials els documents que la Llei mana o per negar-se a facilitar les dades que els siguin sol·licitades per l'autoritat competent o els seus representants autoritzats.

b) Per haver procurat aquestes dades inexactes amb intenció deliberada.

c) Per no consignar en els documents i tractes amb tercers la condició de la Cooperativa.

Article 64. Les penyores en aquests casos podran ésser de 50 a 1.000 pessetes. La sanció podrà, però, quedar reduïda a un apercibiment si es demostra que el manament està comès sense mala intenció. En el cas de reincidència la penyora podrà ésser portada al màxim i àdhuc doblada en casos greus.

Article 65. Les persones, funcionaris o membres directius de les Societats incorreran en sanció personal:

a) Quan es comprovi que algun dels manaments indicats anteriorment és de la seva culpa.

b) Quan els individus inspectors dels comptes hagin estat negligents en el compliment de llur comès.

c) Quan els membres dels Consells Directius cometin falsedats en les memòries o documents que redactin per a donar compte als socis de la situació de l'entitat o de llur gestió.

d) Els Administradors o Directors que neguin a un soci l'exercici dels seus drets estatuaris o cometin algun atropell que suposi una transgressió legal.

Article 66. La quantia de les penyores imposades pels casos citats en l'article anterior seran de 25 a 250 pessetes.

Article 67. Del pagament de les penyores imposades als seus membres en serà responsable subsidiàriament l'entitat.

Projecte de Llei del Consell de Cultura de la Generalitat

AL PARLAMENT DE CATALUNYA

El 9 de juny del 1931 fou creat, en el Departament d'Instrucció Pública, un organisme de caràcter tècnic i informatiu, sota el nom de Consell de Cultura de la Generalitat.

Aquesta fou la primera obra del Departament d'Instrucció Pública de la Generalitat de Catalunya, per la convicció del que n'era i té l'honor d'ésser-ne encara Conseller, que era la de la Cultura una de les necessitats espirituals més urgents de la Catalunya autònoma.

Mal avançaríem en el camí de les nostres aspiracions, mal ens serien reconeguts els nostres drets, mal arribaríem a ésser plenament lliures com tots anhelem, si no ens haguéssim retrobat també plena-

ment, si no haguéssim assolit aquella llibertat interior que, per damunt de tot i de tothom, ens fa coneixedors i rectors de nosaltres mateixos.

D'aquí que el Govern de la Generalitat volgués afinar, abans que tot, l'única arma per a fer aquesta absoluta conquesta que és la Cultura, perquè, en arribar el moment històric de la consagració de les nostres llibertats, Catalunya fos allò que és i vol ésser i no allò que volguessin que fos.

Fou per això que, sense ajornament de cap mena, anà per Decret a la creació de l'esmentat Consell, com a organisme tècnic informatiu, perquè s'empenqués, també sense ajornament, la resolució de tots els problemes de la cultura, actuant sobre les institucions, llegat gloriós de passades actuacions catalanes, projectant-ne i creant-ne de noves i sobretot

fixant ja els organismes que ens fessin aptes per a exercir les facultats que ens anessin essent reconegudes.

Fou també per això que, davant la responsabilitat que comportava l'estructuració d'aquesta mena d'organismes, el Conseller de Cultura de la Generalitat volgué que aportessin llur sentit a aquesta tasca els representants de totes les branques de la cultura de casa nostra a tots els quals fou sol·licitada la col·laboració per a aquesta obra, la més transcendental de totes les del Govern d'un poble. Amb aquest mateix esperit reclamà i assolí l'assistència d'elements de l'Institut d'Estudis Catalans i d'altres organismes de la Generalitat, de la Universitat de Barcelona, del seu Seminari de Pedagogia, de les Acadèmies de Catalunya, del Patronat Escolar, dels Professors Normals, dels Mestres, de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, facultant encara tots aquests elements perquè poguessin consultar les altres institucions de cultura, Associacions Professionals d'Estudiants i altres entitats afins, sempre que ho creguessin oportú.

En crear el Consell de Cultura, el Govern de la Generalitat tenia encara una altra aspiració: la de deixar establert un organisme tècnic, que tot i essent, per la representació dels membres que la integrarien, la resultant del pensament de Catalunya, amb tots els seus matisos, pogués quedar al marge del vaivé de la política i els seus partits en tots els pobles i prengués així aquell caràcter de permanència que fos la major garantia de la seva eficàcia.

La confirmació d'aquest organisme, creat per Decret del 9 de juny del 1931, és la que el Conseller d'Instrucció Pública de la Generalitat, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya amb el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.º Es declarat Llei, amb les variants introduïdes en l'articulat, el Decret de creació del Consell de Cultura de la Generalitat, com a organisme de caràcter tècnic i informatiu, data del 9 de juny del 1931.

Article 2.º El Consell de Cultura de la Generalitat serà integrat per Consellers que el Consell Executiu de la Generalitat constituirà en:

- Ponència d'Ensenyament Superior
- Ponència d'Ensenyament Secundari
- Ponència d'Ensenyament Tècnic.
- Ponència d'Ensenyament Primari
- Ponència d'Arxius, Biblioteques i Belles Arts.

Article 3.º Els membres que hauran d'integrar el Consell de Cultura, cinc per Ponència i escollits d'entre elements representatius de les diverses branques de l'Ensenyament i de les Institucions Culturals de Catalunya, seran nomenats pel Consell Executiu de la Generalitat.

Article 4.º El Conseller d'Instrucció Pública de la Generalitat serà President nat del Consell de Cultura i el President-Delegat i Vice-president seran nomenats pel Govern de la Generalitat de Catalunya d'entre els Consellers de l'esmentat Consell.

Article 5.º Cada Ponència tindrà un Delegat que farà d'enllaç entre la Ponència i els organismes centrals del Consell i que serà nomenat pel Ple a proposta de la Ponència.

Article 6.º Les funcions del Consell de Cultura de la Generalitat seran:

a) Informar el Conseller sobre tots els problemes que afectin l'Ensenyament, les Institucions o organismes ja existents o a crear, i les activitats culturals de Catalunya, que li siguin consultats.

b) Proposar totes aquelles iniciatives pròpies que cregui necessàries per al millorament de la cultura en tots els seus aspectes.

c) Exercir l'alt patronatge de totes les Institucions culturals de la Generalitat, veïllant per llur eficàcia, fent-se ressò de les llurs necessitats, i estimular totes les activitats públiques i privades que, en ordre a la cultura, es manifestin en el territori català.

Article 7.º El Consell de Cultura de la Generalitat en Ple i les Ponències, podran sol·licitar la col·laboració d'entitats o la col·laboració personal quan ho creguin oportú, obrint informacions públiques i proposant la constitució de subponències amb caràcter temporal o permanent. En el segon cas, però, hauran d'ésser aprovades pel Govern de la Generalitat.

Article 8.º En el cas de constitució de subponències, seran presidides sempre per un delegat de la Ponència respectiva del Consell de Cultura, que farà d'enllaç entre les sub-ponències i el Consell.

Article 9.º Les Ponències del Consell de Cultura funcionaran automàticament i es reuniran en sessió ordinària una vegada cada setmana, i en sessió extraordinària sempre que ho faci necessari la urgència dels afers a resoldre o que ho reclamin així el President o la meitat dels membres de la Ponència.

Article 10. Els informes i les propostes, emanats de la iniciativa de les Ponències, passaran al Ple; les que espontàniament puguin fer els Consellers, passaran a les Ponències.

Article 11. Seran de competència del Ple les matèries que hagin d'ésser objecte de Llei, tal com la creació de noves institucions, projectes de reorganització de les ja existents i totes aquelles que el Conseller demani que hi passin. Les Ponències tindran plena autonomia en totes les altres matèries i podran informar directament el Conseller.

Article 12. Al Cap de les oficines del Consell de Cultura hi haurà un Secretari General, nomenat pel Govern de la Generalitat, a proposta del Consell.

Article 13. El Secretari General, ultra la direcció de l'oficina i dels serveis tècnics tindrà la de coordinació i documentació de les tasques del Consell, i assistirà als Plens amb veu però sense vot, i a les Ponències sempre que calgui per a realitzar l'esmentada tasca de coordinació.

Article 14. El personal de l'Oficina del Consell de Cultura serà nomenat segons les normes que tingui establertes la Generalitat per als seus funcionaris, a proposta del Ple.

Article 15. El Consell de Cultura redactarà el seu Reglament, que haurà d'ésser sotmès a l'aprovació del Consell Executiu de la Generalitat.

Article 16. La renovació del Consell serà feta, per meitat, cada cinc anys, a proposta del mateix Consell, que presentarà al Govern de la Generalitat una llista superior en nombre a la de vacants.

Tots els Consellers podran ésser reelegits i la primera renovació serà a la sort.

Article 17. Les vacants que es produiran naturalment seran proveïdes pel Consell Executiu de la Generalitat, a proposta del Consell, per terna

ordenada i aprovada pel Ple amb la majoria absoluta dels seus components.

Barcelona, 16 d'octubre del 1933. — El Conseller Primer, M. Santaló. — El Conseller de Cultura, V. Gassol.

Projecte de Llei de l'Institut Social Universitari i Escolar de Catalunya

AL PARLAMENT DE CATALUNYA

El 12 de juliol del 1933 fou creat per Decret, en el Departament d'Instrucció pública, l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya.

L'esperit i la finalitat d'aquesta creació ha estat de donar una orientació precisa a totes les institucions destinades a l'estímul moral i material dels estudiants i un major rendiment a llur actuació en l'aspecte social i en el de Cultura.

No cal subratllar l'eficàcia que ha de tenir en aquests moments l'Institut, quan la Universitat autònoma de Barcelona es disposa a donar un sentit nou i tot un altre abast a la seva obra i a la condició de l'estudiant.

Amb aquest esperit, doncs, el Conseller d'Instrucció Pública de la Generalitat, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er Es declarat Llei, amb les variants introduïdes a l'articulat, el Decret de creació de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya, del 12 de juliol del 1933.

Article 2.ª L'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya tindrà per missió de dirigir, organitzar i administrar l'obra d'ajut moral i material als estudiants, mitjançant les institucions laïques que li escauen, de nova creació o ja creades, com són: Residències, cooperatives, cantines i restaurants, assegurances, clíniques d'assistència mèdica, sanatoris, gestió de pensions, borses de treball i d'estudi i altres organismes i serveis socials d'informació i auxili. Col·laborarà també a l'obra de les associacions d'estudiants i d'altres institucions que sol·licitin el seu concurs.

Article 3.er L'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya serà autònom i regit per un Consell i una Comissió Permanent.

Article 4.er Formaran el Consell de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya: El Conseller d'Instrucció Pública com a President nat; un representant de l'Ajuntament de Barcelona; un representant de la Universitat autònoma de Barcelona; deu vocals que nomenarà el Consell Executiu de la Generalitat, un dels quals serà nomenat Conseller Delegat pel Conseller d'Instrucció Pública i serà Vice-president; un Director General de l'Institut, nomenat pel Consell, que actuarà de Secretari.

Article 5.er El nombre de Vocals del Consell de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de

Catalunya, podrà ésser augmentat pel Consell Executiu de la Generalitat, a proposta del Consell de l'Institut, per a tenir la col·laboració d'entitats o particulars, en virtut de mèrits contrets en l'obra de l'Institut.

Article 6.er Formaran la Comissió Permanent de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya: El Conseller-Delegat, tres membres del Consell de l'Institut, elegits pel Conseller-Delegat i el Director General.

Article 7.er Els membres sense representació en el Consell de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya, i especialment el Director General, seran nomenats en mèrits de llur preparació tècnica o dels serveis prestats a la Institució en l'obra que els és encomanada.

Article 8.er Les vacants que es produeixin en el Consell de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya, quan aquests membres nomenats per la Generalitat seran renovades pel Consell Executiu de la Generalitat, a proposta del Consell de l'Institut.

Article 9.er L'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya disposarà per al seu funcionament de totes les quantitats que li assignin la Generalitat de Catalunya, els Ajuntaments de Barcelona, i d'altres ciutats i viles i totes les que pugui recaptar d'altres corporacions, entitats i particulars.

Article 10. L'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya tindrà capacitats legal i jurídica per adquirir béns i llegats de tota mena. Dintre les finalitats que li són assignades podrà disposar dels béns que tingui al seu càrrec en la forma que consideri més avinent, mentre les operacions que realitzi no representin una minva en el seu actiu.

Article 11. En cas de dissolució de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya, tots els seus béns passaran a la Generalitat, exceptuats els que hagi rebut en forma condicionada.

ARTICLE TRANSITORI

El Consell de l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya, després de creat i constituït totalment i nomenat el Director General, presentarà a l'aprovació del Consell Executiu de la Generalitat un Reglament interior que completarà el que disposen aquestes bases fundacionals.

Barcelona, 16 d'octubre del 1933. — El Conseller Primer, M. Santaló. — El Conseller de Cultura, V. Gassol.

Projecte de Llei del Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni historic, artístic i científic de Catalunya

AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Imminent com és el traspàs del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya a la jurisdicció de la Generalitat, el Govern de Catalunya vol tenir adaptat ja des d'ara l'organisme que ha d'establir el funcionament de tots aquests serveis. Estructurat així l'instrument, en els seus diversos aspectes, la Facultat tindrà de seguida totes les garanties de normalitat i d'eficàcia.

Ja no cal dir la importància que el Govern de la Generalitat dona al Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya. Si la té en tots els pobles, molt més ha de tenir-la en pobles com el nostre, que, havent perdut les seves llibertats i, per un temps, la consciència de la seva personalitat mateixa, ha hagut de servir-se de tants elements d'aquell patrimoni per a retrobar-se de nou i assegurar la seva renaixença.

I és amb goig que constatem, en anar a crear l'esmentat servei, que, més que una creació, és una coordinació i una consagració oficial, per part del Parlament de Catalunya, d'organismes ja existents que s'avençaren a complir funcions de l'organisme que avui anem a crear i que s'han guanyat tan justament la noble tradició d'haver contribuït d'una manera viva i eficaç al nostre redreçament nacional.

Amb aquest esperit, doncs, el Conseller d'Instrucció Pública de la Generalitat, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.er La Generalitat de Catalunya pren sota la seva jurisdicció el Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya.

Article 2.^{on} Per a exercir aquesta funció, la Generalitat de Catalunya crea un servei que es dividirà en les seccions següents :

- a) Secció d'Arxius documentals.
- b) Secció de Biblioteques.
- c) Secció de Museus.
- d) Secció de Monuments.
- e) Secció d'Excavacions.

Article 3.er Les cinc seccions del Servei d'Arxius Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions de Catalunya, funcionaran sota una Direcció General.

Article 4.^{on} Cada secció tindrà un Cap de la part de Serveis que li siguin confiats i estarà dotada dels elements necessaris per a la seva funció.

Article 5.^{on} Anexa a la Direcció General hi haurà el Secretariat de Protecció del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya.

Article 6.^{on} El Director General, així com el

Secretari i els Caps de Secció, serà nomenat pel Govern de la Generalitat.

Article 7.^{on} El Secretariat de Protecció del Patrimoni Històric, Artístic i Científic de Catalunya, exercirà :

a) El Registre de tot allò que comprèn l'article 1.er, constituït amb els elements que tindran el deure de proporcionar-li les Seccions esmentades en els Apartats a, b, c, d i e de l'art. 2.^{on} i les Institucions de caràcter històric, artístic i científic de Catalunya.

b) La tramitació dels expedients que calgui incoar, previ informe del Servei respectiu, per a l'eficàcia legal del Registre i de la Protecció. En casos d'urgència, podrà promoure els expedients i les actuacions necessàries per a la Protecció del Patrimoni que té confiat, segons aquestes Bases, i d'acord amb els Reglaments que corresponguin.

c) La relació necessària amb totes les autoritats.

d) La tramitació dels permisos d'excavació, conservació i restauració, previ informe de la Secció corresponent.

e) La tramitació administrativa general dels Serveis compresos en aquestes Bases.

Article 8.^{on} La Secció d'Arxius exercirà :

a) L'organització, el manteniment i la inspecció dels Arxius propis de la Generalitat o posats sota la seva cura, la formació i la coordinació d'inventaris, índexs, etc.

b) La restauració, còpia i reproducció fotogràfica del material conservat als Arxius.

c) La regulació del Servei de Préstec que no podrà efectuar-se sinó entre Arxius i Biblioteques, segons les normes que seran fixades.

d) La relació amb els Arxius de Catalunya externs al Servei de la Generalitat, i amb els que, situats fora de Catalunya, tinguin un veritable interès per a la història del nostre poble.

Article 9.^{on} La Secció de Biblioteques, exercirà :

a) L'ordenació central de Biblioteques públiques, és a dir, el règim d'adquisicions, rellogatge, restauració, servei de material tècnic, catàlegs standard, projecte de biblioteques, coordinació d'estadístiques, informació i ajut tècnic de la Central a les petites biblioteques i distribució de lots circulants i d'altres serveis anàlegs.

b) La informació bibliogràfica, és a dir, el Catàleg General de les Biblioteques de Catalunya, el repertori de manuscrits catalans o de procedència catalana o bé relacionats amb Catalunya i els serveis d'inventari, catalogació i inspecció de les biblioteques declarades d'interès públic.

c) Donatius, canvi i servei de préstec amb l'exterior.

Article 10. La Secció de Museus exercirà :

a) L'organització, el manteniment i la inspecció dels Museus de la Generalitat o posats sota la

seva cura i la formació i coordinació d'inventaris i catàlegs.

b) La restauració del material dels Museus.

c) La regulació del Servei de dipòsit d'objectes entre Museus adscrits al Servei.

d) La formació de catàlegs.

Article 11. La Secció de Monuments exercirà :

a) La formació dels inventaris i catàlegs dels Monuments i dels materials nobles i d'interès artístic, no posats especialment sota la cura dels altres Serveis.

b) La inspecció tècnica i la conservació dels materials i monuments esmentats en el paràgraf anterior.

c) El control de totes les obres de restauració, les quals seran confiades en cada cas a l'especialista més adient.

Article 12. La Secció d'Excavacions exercirà :

a) L'informe de petició i la inspecció i el control de totes les excavacions d'interès històric i arqueològic que es facin a Catalunya.

b) Les excavacions oficials de la Generalitat.

c) L'organització, la inspecció i el control dels Museus Arqueològics de Catalunya.

Article 13. En l'exercici de les seves funcions, totes les Seccions utilitzaran la cooperació dels organismes i Institucions de finalitat històrica, científica i artística, sempre que sigui factible i les circumstàncies ho aconsellin.

Article 14. A cada població de Catalunya on hi hagi un Arxiu, una Biblioteca o un Museu de la Generalitat o a la seva cura, o bé quan ho exigeixi la conservació del Patrimoni històric o artístic, serà creat un Patronat de Cultura, el nomenament del qual serà fet pel Govern de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Consell de Cultura.

Article 15. Es creat, sota la Presidència del Conseller de Cultura un Comitè Superior d'Ar-

xius, Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions, integrat per dos delegats del Consell Executiu de la Generalitat, dos de l'Assemblea dels Patronats, dos tècnics nomenats pel Conseller, dos membres del Consell de Cultura, elegits pel mateix Consell, dos membres de l'Institut d'Estudis Catalans, el Director General, els Caps de Secció i el Secretari General que hi tindrà el mateix caràcter de Secretari.

Article 16. Un dels dos representants del Govern en el Comitè Superior d'Arxius, Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions hi exercirà de President-delegat, nomenat pel Conseller de Cultura.

Article 17. El Comitè Superior es reunirà tres vegades cada any per aprovar el projecte de supòsits i estudiar i establir el Pla General de treball del Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions i sempre que el Conseller de Cultura o el President-delegat ho creguin necessari per a casos d'urgència o per a la coordinació general dels treballs del Servei.

Article 18. El Director General fixarà el Reglament que ha de regir l'actuació de les diverses Seccions del Servei d'Arxius, Biblioteques, Museus, Monuments i Excavacions que haurà d'ésser aprovat pel Govern de la Generalitat de Catalunya.

Article 19. (*Addicional*). — La Biblioteca de Catalunya manté el caràcter d'Institució General amb plena personalitat jurídica, i la Junta de Museus de Barcelona i el Patronat del Museu d'Arqueologia, junt amb totes les institucions que en depenen, conserven el règim i les característiques actuals.

Article 20. (*Transitori*). — Aquesta Llei entrarà en vigor per a cada una de les seccions esmentades en l'art. 2.ª, a mesura que vagin passant-se els serveis que les afecten.

Barcelona, 16 d'octubre del 1933. — El Conseller Primer, M. Santaló. — El Conseller de Cultura, V. Gassol.